Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1924 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН № 223 (8213). ● 24 ноябрь, 1983 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ОҚ ОЛТИН — ВАТАНГА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 23 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада, бешинчи устун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида)

БЎКА	0,13	110,42	—	106,52
КОММУНИСТИК	0,08	108,94	—	110,19
БЕКОБОД	0,15	105,17	—	75,55
ОҚҚЎРҒОН	0,19	105,00	0,23	108,52
ПИСКЕНТ	0,07	103,14	—	70,06
ЧИНОЗ	0,22	102,85	0,26	78,93
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,05	102,71	—	85,68
Янгийўл	0,61	99,21	0,92	83,43
Ғалаба	0,19	92,86	0,04	69,32
Область бўйича:	0,17	103,37	0,18	87,49

ПАХТА ШТАБЛАРИДАН ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

СЎНГГИ ГРАММИГАЧА

Т. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Тошкент район пахта штаби бошлиғининг ўринбосари.

● — ЮРТИМИЗДА ҳашар элга ярашар, деган ибратли мақол бор. Одатда катта ва улкан ишларни умумхалқ кучи билан бажариш одат тусига айланган.

Районимиз меҳнаткашлари ҳам улкан «оқ олтин» хирмонини яратишга муносиб ҳиссаларини қўшиш мақсадида пахта майдони—жасорат майдонидан ўрин олишди. Ҳозир районимиздаги 125 хўжалик, ташкилот, муассасадан 11 мингдан кўп киши пахта йиғим-теримида қатнашмоқда. Улар Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон, Куйбишев, Вотинцев номли, «Ленинобод», «Партия XXII съезди» ва бошқа колхоз ва совхозлар пахтазорларида меҳнат қилаяптилар.

Районимиз ҳашарчилари бу мавсумда Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга шунингдек, Оққўрғон районига келган ҳашарчилар ўртасида ўтказилган социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, биринчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлдилар.

Ўзаро ўтказилаётган социалистик мусобақада Охунбобоев номли колхоз, район марказий шифохонаси, 227-ҳунар-техника билим юрти, район матлубот жамияти, 15-, 21-мактаблар коллективлари катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Бундан ташқари яна шахсий мусобақалар ҳам ўтказиляпти. Унда Ленин номли колхоз аъзоси Ҳайрулла Нурмуҳамедов, район болалар шифохонасининг врачи Рустам Саидов, 21-мактаб ўқитувчиси Неъмат Зоидовлар бир неча марта ғолиблик шарафига муяссар бўлдилар.

Биз мусобақа ғолибларини ўз вақтида моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб бормоқдамиз. Биз уларнинг бу меҳнатларини ҳисобга олиб, маданий, маиший жиҳатдан ғамхўрликни ҳам кучайтиряпмиз. Район маданият уйининг ходимлари ,график асосида концертлар кўрсатишмоқда.

ПИСКЕНТ ДАЛАЛАРИДА

Н. НОСКОВ,
Олмалиқ шаҳар пахта штабининг бошлиғи:

● — БУ ЙИЛ Пискент райони хўжаликларида шаҳримизнинг юздан зиёд ташкилотларидан 12100 нафар ҳашарчи пахта теряпти. Уларнинг дала меҳнаткашларига ҳақиқий маънода кўмакдош бўлишлари учун кўпгина тадбирларни амалга оширмоқдамиз.

Жумладан, теримчилар ўртасида социалистик мусобақа ташкил этиб, уни ҳар беш кунда якунлаб боряпмиз. Ғолиблар қимматбаҳо буюмлар ва пул мукофотлари билан тақдирланмоқдалар. Мавсум бошидан буён теримда фаол қатнашиб, илғорлик кўрсатган Фурқат Бозорбоев, Жамила Ҳалимулина, Тўлқин Исмоилов каби ишчи-хизматчилар сўнгги беш кунликда ана шундай мукофотларга сазовор бўлишди.

Ташкилот, корхона, муассасалар ўртасидаги социалистик мусобақа алоҳида якунланади. Бунда ҳашарчилар сони, ўртача кўрсаткич ва терим сифати ҳисобга олинади. Коллективлараро социалистик мусобақа ғолиблари учун таъсис этилган кўчма Қизил байроқни аввалги беш кунликда 126-ҳунар-техника билим юрти талабалари, кейин эса гилам фабрикаси ишчи-хизматчилари қўлга киритишди.

Ҳашарчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилашга катта эътибор беряпмиз. Олмалиқдаги кўпгина бадиий ҳаваскорлик коллективлари барча корхона ва ташкилотларда қизиқарли программадаги концертлар намойиш қилишди. Кутубхона хизмати, маиший хизмат яхши йўлга қўйилган.

Ҳозиргача 7750 тоннага яқин хирмон уйдик. Мақсадимиз терим суръатини кучайтириб бу кўрсаткичларни янада мустаҳкамлашдир.

ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОД РЎЙХАТГА ОЛИНДИ

114-Эскитошкент сайлов округи бўйича Ўзбекистон ССР Олий Советига сайловлар ўтказувчи округ сайлов комиссияси 1983 йил 23 ноябрда номзоди Тошкент область Чиноз районидаги «Москва» колхози аъзоларидан кўрсатилган, 1939 йилда туғилган, ўзбек, КПСС аъзоси, олий маълумотли, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ишлар бошқарувчиси Собитов Тўлқин Ҳамидовични Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА ГАЗЕТА

Матбуот сўзи, радио ва телевидение орқали айтилган сўз халқ орасида мўътабардир. Бизнинг жамиятимизда матбуот, деб уқтирилди КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида, — социалистик демократиянинг жуда муҳим омили, меҳнаткашларни энг муҳим масалаларни муҳокама қилиш ва ҳал этишга жалб қилиш, жамоатчилик фикрини вужудга келтириш воситасидир. Матбуотнинг, телевидение, радионинг чиқишлари турмушни чуқур таҳлил этиши билан, далилларининг исботланиши билан, фикр ва сўзларнинг янгилиги билан одамларни қизиқтириши ва ишонтириши, социалистик тузумнинг афзалликларини моҳирона тарғиб қилиши, янги жамият бинокори — давримизнинг ҳақиқий қаҳрамони характери ва қиёфасини ёрқин тасвирлаб бериши лозим.

Партия комитетлари оммавий ахборот воситаларининг жанговарлигини ва обрў-эътиборини ошириш ҳақида, матбуотга раҳбарлик қилишнинг форма ва методларини takомиллаштириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқдалар. Бюро мажлисларида, пленумларда газеталар фаолиятининг асосий масалалари анча чуқур муҳокама қилинадиган бўлиб қолди, принципиал проблемалар ва танқидий чиқишлар назорат остига олинмоқда, уларнинг теварагидаги ташкилий, оммавий-сиёсий иш кучайтирилмоқда. Чунончи КПСС Магадан область комитети эълон қилинаётган материалларнинг таъсирчанлигини ошириш йўлларини кўриб чиқди. КПСС Карелия область комитетининг бюросида айрим раҳбарларнинг матбуот сигналларига расмиятчилик билан бюрократларча қараш фактларига қаттиққўллик билан баҳо берилди. Грузия Компартиясининг Марказий Комитети журналист кадрларни тайёрлаш ва тарбиялаш юзасидан бир қанча тадбирлар белгилади. Одесса, Полтава областларида район матбуотига эътибор анча ошди. Ҳозир ўтказилаётган район, шаҳар партия конференцияларида маҳаллий газеталарнинг иши ҳам муҳокама қилинмоқда. Аммо бошқача тарздаги мисоллар ҳам бор. Қозоғистон Компартиясининг Жезқозғон область комитети область матбуотининг фаолиятини мунтазам равишда таҳлил этиб турмайди, бу эса матбуот таъсирчанлигини пасайтириб юбормоқда.

Марказий Комитет июнь Пленумининг қарорлари матбуот, телевидение, радио эшиттиришга партиявий раҳбарлик практикасини таҳлил этиш ва умумлаштиришда, бу соҳадаги жамики мавжуд қимматли тажрибани ривожлантириш ва мустаҳкамлашда партия комитетларига ёрдам беради. Ҳозир, беш йилликнинг учинчи йили якунланаётган бир пайтда совет кишиларининг КПСС XXVI съезди қарорларини, Озиқ-овқат программасини, планлар ва социалистик мажбуриятларни бажариш йўлидаги саботли кураши матбуотимизнинг диққат марказида туриши керак. Бир маромда, тўла самарадорлик билан ишлаш маҳоратини яққол, ишонарли тарзда ёритиш, ваъдасига вафо қилаётган коллективларнинг ишини кўрсатиб бериш, улар нималар ҳисобига муваффақиятга эришаётганликларини тасвирлаш, қолоқларни илғорларга эргашишга даъват этиш лозим.

Партия комитетлари бундан буён ҳам матбуотнинг ташкилотчилик, тарбиявий ролидан тўла-тўкис фойдаланишлари, редакция коллективининг диққат эътиборини экономикани интенсивлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, тежамкорликнинг туб масалаларини ёритишга қаратишлари керак. Социалистик меҳнат интизомини, корхоналарда тартибни мустаҳкамлаш соҳасидаги ишга алоҳида эътибор берилсин. Баъзи газеталарда бу мавзуда эълон қилинаётган материаллар майда-чуйда темалардан нари ўтмаяпти, бундай материаллар мунтазам равишда, системали тарзда бериб борилмаяпти. Бир томондан, энг яхшининг тажрибаси мароқли ва чуқур тасвирлаб берилиши, новаторларнинг ташаббуси миллионларнинг мулкига айланишига интилиш, иккинчи томондан эса, камчиликларни кескин танқид қилиш, уларни тугатишга ёрдамлашиш зарур.

Энг яхшиларнинг тажрибасини очиб берувчи материаллар юзасидан, шунингдек танқидий чиқишлар юзасидан кўрилган амалий тадбирларни эълон қилиш газеталар материалларининг таъсирчанлигини кучайтиришнинг муҳим омилларидан биридир. Бу ўринда «Советская Белоруссия», «Уральский рабочий» (Свердловск), «Социалистический Донбасс» газеталарини айтиб ўтиш лозим. Аммо министрликлар ва идораларнинг, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари ҳамиша ва ҳамма жойда ҳам оммавий ахборот воситаларининг чиқишларига моҳият жиҳатидан жавоб бераётганлари йўқ, кўпинча расмият учунгина хат ёзиб юбормоқдалар. Мана шундай ҳолларда газетхонда газетани қўллаб-қувватлашмабди, деган шубҳа пайдо бўлади. Бу эса одамларнинг кўнглини совутади, мана шундай пайтда баъзан партия комитетининг дарҳол аралашуви талаб қилинади. Кадрларни эълон қилинган сигналларга ҳурмат билан қараш руҳида тарбиялаш — партия органларининг матбуотга муҳим ва қимматли ёрдамидир.

Партия комитетларининг газеталар мазмуни ва безатилишини яхшилашга талаби кучайтиришлари журналист кадрларнинг тўғри жойлаштиришни, уларни янгилик изловчи актив, дадил разведкачилар, матонатли сиёсий жангчилар қилиб тарбиялашни, редакция коллективларига мунтазам ахборот бериб туришни, газета редакторига доимо ёрдам кўрсатишни назарда тутади. Партия комитети редакторнинг босма органга жанговар, ҳужумкор характер бахш этиш йўлидаги интилишига бепарво қарай олмайди. Редакторни хўжалик топшириқларини бажариш учун узоқ вақтгача ўз вазифасидан ажратиб қўйиш практикаси қораланган.

Айрим партия комитетлари матбуотга раҳбарликни баъзан фақат контролдан иборат қилиб қўядилар. Контроллик қилиш зарур, албатта, аммо бу нарса журналистларнинг оператив ишига аралашиш, ҳадеб камчилик излаш, майда-чуйда нарсалар ҳусусида «кўрсатмалар» бериш, эълон қилинадиган ҳамма материалларни келишиб олиш керак, деган маънони асло билдирмайди. Редакция почтасининг мазмунига доимо қизиқиб қараётган партия комитетлари тўғри йўл тутмоқдалар. Газетхонларнинг фикр-мулоҳазалари — ахборот ва янги мавзуларнинг яхши манбаидир. Ишчи ва қишлоқ мухбирларининг жойлардан бераётган сигналлари газеталарга дадиллик ва ҳаётийлик бахш этади. Оммавий ишчи-қишлоқ мухбирлари ҳаракати анъаналарини янада ривожлантириш, газетхонларнинг хатларига эътибор билан қараш лозим. Хатга таяниш — редакция коллективи юксак профессионал маданиятининг белгисидир, босма орган мазмунини бойитишнинг самарали йўлларидан биридир.

Оммавий ахборот воситаларининг иши шу кунларда партия пропагандасининг самарадорлигини, идеология фронтининг бошқа участкаларидаги ишларнинг ҳолатини кўп жиҳатдан белгилаб беради. Партиянинг доимий ғамхўрлиги ва қўллаб-қувватлаши совет матбуотига куч бағишлайди, ижод учун, журналистик ишнинг ҳамма томонларини сифат жиҳатидан такомиллаштириш учун илҳомбахш восита бўлиб хизмат қилади. Партия комитетлари ленинча принципларга таяниб, марказий газеталардан тортиб, кўп тиражли газеталаргача — ҳаммаси партиянинг социал-иқтисодий планларини амалга оширишда омманинг жанговар, актив, коллектив пропагандистлари, агитаторлари ва ташкилотчилари бўлишларига тинимсиз ҳаракат қилишлари керак.

(«ПРАВДА» газетасининг 23 ноябрдаги бош мақоласи).

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

УЧИНЧИ ДОВОН САРИ

● ОҚҚЎРҒОН. «Коммунизм» колхози пахтакорлари зиммаларидаги юксак социалистик мажбуриятларини уддаладилар. Она-Ватанга 3678 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Етиштирилган ҳосилнинг салкам 2900 тоннаси биринчи сортга сотилди. Ҳосилдорлик гектар бошига 35 центнерни ташкил этди.

Хўжаликнинг бу ютуғига ҳар гектар ердан 41—48 центнердан пахта йиғиштириб олган Хабил Тўрахўжаев, Абдувоид Жуманов, Бектилла Мектиченов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг деҳқонлари муносиб ҳисса қўшдиар. Механизаторлар ўртасидаги мусобақада Холбой Субанов, Зокир Жумаев, Ҳошим Мирзаахмедовлар етакчилик қилишди. Улар ўз агрегатлари бункеридан 100—110 тоннадан «оқ олтин» тўкдилар.

Ўн биринчи беш йилликнинг марказий йилида коммунизмлик заршунослар 1051 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36 центнердан пахта йиғиштириб олиш учун курашни давом эттиришяпти.

БЕШ КУНЛИК ҒОЛИБЛАРИ

● ЧИНОЗ. Районда хўжаликлар, пахта тайёрлаш пунктлари, ҳашарчилар ўртасидаги социалистик мусобақанинг сўнгги беш кунлигига якун ясалди. Бу мусобақада «Партия XXIV съезди» совхози, Тельман номли пахта тайёрлаш пункти, 11-автобаза ҳайдовчилари ҳамда 47-мактаб ўқувчилари ғолиб деб топилди. Улар йиғим-теримни ташкил этишда энг юқори кўрсаткичларга эришдилар. Ғолиблар шарафига район партия комитетининг шоншуҳрат байроғи кўтарилди.

АҲДИГА ВАФОДОРЛАР

● ЎРТА ЧИРЧИҚ. «Партия XXII съезди» колхозининг ташаббускор Содиқ Йўлдошев етакчилик қилаётган бригадаси миришкорлари ўз аҳдларининг устидан чиқдилар. Куни кеча зиммаларидаги социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар. 74 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан ошириб, жами 300 тонна «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Йиллик план 130 процентга бажарилди. Коллектив деҳқонлари йиғим-теримни давом эттириш билан бирга келгуси йил ҳосилига ҳам мустаҳкам замин тайёрлашга киришдилар.

2 МИНГ ТОННАДАН ОШДИ

● БЕКОБОД. Бекобод педагогика билим юртининг студент-ёшлари мавсум бошлангандан буён райондаги «Ленинград», Колпакова номли ҳамда Мавлонов номли совхозлар далаларида пахтакорлар билан ёнма-ён «оқ олтин» термоқдалар. Уларнинг шу кунгача уйган хирмонлари 2 минг тоннадан ошиб кетди. Билим юртининг Султонмаҳмуд Ўринбоев, Холмирза Султонов, Анвар Охунов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалари, айниқса, фидокорлик намуналарини кўрсатиб меҳнат қилишяпти. Раҳима Сувонқулова, Зулфия Йўлдошева, Раъно Жўрабоева, Ҳалима Шерамова, Роза Суннатуллина сингари талабалар шу кунгача 8—10 тоннадан пахта тердилар.

«БИТОВИК-83» ҲАМОН ПЕШҚАДАМ

● ПИСКЕНТ. Район маиший хизмат комбинатининг комсомол-ёшларидан ташкил этилган «Битовик-83» зарбдор отряди «оқ олтин» йиғим-терими бошланган дастлабки кунларданоқ пешқадамликни қўлдан бермай келяпти. Зарбдорларнинг шу кунгача уйган хирмонлари 162 тоннага етди. М. Ҳидирова, З. Икромов, Н. Қосимова сингари оловқалблар кунлик мусобақада энг юқори натижаларга эришмоқдалар. Зарбдор отряд мавсум охиригача яна 8 тонна пахта териб, умумий хирмонни 170 тоннага етказмоқчи.

ҲИММАТ

РЕСПУБЛИКА партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларига Мурожаатига амалий иш билан жавоб бераётган Чилонзор райони саноат корхоналари, ташкилот ва муассасалари ходимлари Оққўрғон райони пахтазорларида ҳашарчиларга хос ҳиммат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. 3 минг кишидан зиёд ҳашарчи шу кунларда ҳам Навоий номли, «Ленинизм» ва Куйбишев номли колхозларнинг хирмонларига 25 тоннага етказиб ҳосил териб тўкмоқдалар.

Куни кеча чилонзорликлар мавсум бошидан бери уйган хирмонларини 2 минг тоннага етказиб, зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Ҳашарчилар ўртасидаги мусобақада мавсум бошидан бери пешқадамлик қилиб келаётган Тошкент нон ишлаб чиқариш бирлашмаси, қишлоқ хўжалик экономикаси бўйича Ўрта Осиё илмий текшириш институти, «Янгилик» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективлари шу кунгача 40—50 тоннадан пахта териб беришди.

Пискент райони хўжаликларига ёрдамга чиққан ҳашарчилар ҳам ўзаро меҳнат беллашувини қизғин давом эттиряптилар. Ноябрь ойининг учинчи беш кунлиги натижаларига якун ясалганда Б. Дўстматов бошлиқ 3-механизациялашган кўчма колонна ҳашарчиларининг ғолиб чиққанликлари маълум бўлди. Шу куни уларнинг ҳар бири ўртача 32 килограммдан подбор теришиб, ҳашарчи коллективлар ўртасида энг юқори кўрсаткичга эришдилар.

Г. Тепляков бошчилик қилаётган Тошкент шаҳар Октябрь райони сув хўжалиги министрлиги ходимлари ҳамда Олмалиқ шаҳридаги 19-ўрта мактаб ўқувчилари ҳам беш кунлик якунида илғорлар сафидан ўрин олдилар.

ЯНГИ ЎҚУВ-ТЕХНИКА МАРКАЗИ

22 ноябрь куни Тошкент яқинида очилган ўқув-техника маркази Чехияда ишлаб чиқарилган авторефрижераторлардан фойдаланиш ва уларга техникавий хизмат кўрсатиш сифатини ошириш имконини беради. Бу марказда Ўрта Осиё республикаларидан, Қозоғистон, Урал ва Ғарбий Сибирдан келган ҳайдовчилар ва ремонтчилар таълим олади.

Малакали мутахассислар тайёрлаш марказини ташкил этиш мева, сабзавот ва тез бузиладиган бошқа маҳсулотларни ташиш учун мўлжалланган машиналарнинг кўпайганлиги билан боғлиқдир. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон ССР мева ва сабзавот хўжалиги министрлиги системасидагина ЧССРдан келтирилган ва кўп юк ортадиган 300 га яқин авторефрижератор бор. Бундан ташқари, яқинда министрликнинг ихтисослашган автомобиль корхоналари шаҳарлар ичида витаминли маҳсулотни ташиш учун Чехословакиядан 70 та кичик ҳажмли машина олишди. Дизель двигателлари бўлган бундай автомобиллар ёнилғини кам истеъмол қилади.

Илгари авторефрижераторларни ишлатадиган мутахассислар фақат Киев техника марказидагина ўқитилар эди. Бу марказ мамлакатдаги барча республикалар учун кадр тайёрлаб бера олмас эди. Энди бу проблема ҳал этилди. Янги марказнинг ўқув корпусида ҳайдовчиларни, ремонтчиларни муваффақиятли ўқитиш учун барча зарур нарсалар бор. Чехиялик мутахассислар дастлабки лекцияларни ўқийдилар.

Ўқув-техника марказини тантанали очиш маросимида ЧССР умумий машинасозлик министрининг биринчи ўринбосари Ф. Травничек, СССР мева-сабзавот хўжалиги министрининг ўринбосари П. П. Волков, Бутуниттифоқ «Автоэкспорт» бирлашмаси бош директорининг ўринбосари Э. Б. Лопатко иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

● Ҳалима НИҒМАТОВА Янгийўл мебель фабрикасининг илғор ишчиларидан биридир. Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери бўлмиш бу донгдор ишчи айни кунларда корхонада беш йилликни муддатидан илгари бажариш юзасидан ўтказилаётган социалистик мусобақанинг олдинги сафларида бормоқда. Айни пайтда унинг меҳнат календарида 1984 йил қайд этилган. Суратда: Ҳалима Ниғматова (ўнгда) дугонаси Ибодат Соипова билан ўз режалари ҳақида суҳбатлашяпти.

В. Сироткин фотоси.

МУСОБАҚА ДАВОМ ЭТАДИ

МУСОБАҚАДОШ ТОШКЕНТ — ЖИЗЗАХ — ИВАНОВО ОБЛАСТЛАРИ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ АЙРИМ ТАРМОҚЛАРИНИНГ 1983 ЙИЛ ЯНВАРЬ—ОКТЯБРЬ ОЙЛАРИДАГИ АСОСИЙ ИШ КЎРСАТКИЧЛАРИ

	Тошкент	Жиззах	Иваново
САНОАТ			
Ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатлари — процент ҳисобида	104,6	90,8	103,4
Реализация планининг бажарилиш проценти	101,4	100,4	101,4
Пландан ташқари реализация қилинган маҳсулот — миллион сўмлик	77,9	0,8	81,0
Маҳсулот реализация планини бажармаган корхоналар сони	17	9	30
Корхоналар умумий сонига нисбатан процент ҳисобида	4,0	13,2	25,3
Саноат ишлаб чиқариш ходимлари сонининг ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан ўзгариши—процент ҳисобида	101,4	111,2	98,7
Меҳнат унумдорлиги планининг бажарилиш проценти	102,1	102,4	102,2
Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари—процент ҳисобида	103,2	81,7	104,6
Меҳнат унумдорлиги планини бажармаган корхоналар сони	23	8	26
Корхоналар умумий сонига нисбатан процент ҳисобида	5,8	12,3	21,8
Барча турдаги калава ишлаб чиқариш—минг тонна	12,6	0,9	254,3
Калава ишлаб чиқариш планининг бажарилиш проценти	96,2	111,3	98,6
Барча турдаги газламалар ишлаб чиқариш—миллион погон метр	163,7	—	1793,3
Газламалар ишлаб чиқариш планининг бажарилиш проценти	90,7	—	98,6
ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ			
Барча категориядаги хўжаликларда асосий чорвачилик маҳсулотлари харид қилиш йиллик планининг бажарилиш проценти, пландан ташқари харид қилинганлари ҳам ҳисобга киради:			
Чорва ва парранда	90,8	86,7	87
Сут	86,6	86,6	96
Тухум	74,8	85,3	83
1983 йилнинг январь—октябрида колхозлар ва совхозларда чорва маҳсулотлари етиштириш ва чорванинг маҳсулдорлиги			
Чорва ва парранда асосий турларини суйиш учун топшириш:			
1983 йилнинг январь—октябрида 1982 йил январь—октябрдагига нисбатан процент ҳисобида	105	108	109
Ялпи соғиб олинган сут—1983 йил январь—октябрида 1982 йил январь—октябрдагига нисбатан процент ҳисобида	104	105	110
Товуқ тухуми етиштириш—1983 йил январь—октябрида 1982 йил январь—октябрдагига нисбатан процент ҳисобида	89	106	104
Ҳар бир соғин сигирдан соғиб олинган ўртача сут миқдори 1983 йил январь—октябрида 1982 йил январь—октябрдагига нисбатан процент ҳисобида	99,1	98	111
Ҳар бир товуқдан олинган ўртача тухум миқдори 1983 йил январь—октябрида 1982 йил январь—октябрдагига нисбатан процент ҳисобида	99	99	99,0
КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ			
Давлат капитал маблағлари ҳисобига амалга оширилгани:			
Капитал маблағ сарфлаш планининг бажарилиш проценти	90,8	96,7	87
Қурилиш-монтаж ишлари планининг бажарилиш проценти	91,1	97,3	87
Уй-жой қурилишига капитал маблағ сарфлаш — йиллик планга нисбатан процент ҳисобида	81,5	80,3	73
САВДО			
Давлат ва кооператив савдоси товар обороти планининг бажарилиши, умумий овқатланиш ҳам ҳисобга киради—процент ҳисобида	97,7	100,7	96,2
Шу жумладан чакана тармоқ товар обороти	97,4	100,6	96,1
Умумий овқатланиш товар обороти	101,2	101,0	96,9
АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ			
Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ҳажми планининг бажарилиши—процент ҳисобида	98,6	100,4	97
Шу жумладан: шаҳарларда	97,9	102,0	98
Қишлоқларда	101,3	99,8	89

ЙИЛНИ ЗАРБДОРЛАРЧА ЯКУНЛАЙЛИК

ОЙЛИК ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

ШУ КУНЛАРДА областимизнинг барча саноат корхоналарида ўн биринчи беш йиллик учинчи йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш учун кўтаринки руҳ билан меҳнат қилинмоқда. Индустриямиз ходимлари социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар, ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиб, ишга солмоқдалар. Барча коллективларда меҳнат интизоми янада мустаҳкамланмоқда, ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш юзасидан кўплаб ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилмоқда. Илғорлар ташаббусини оммалаштириш, прогрессив иш усулларини тобора кенгроқ қўлланиш ҳам саноатчиларимиз меҳнати натижаларининг баракали бўлишига ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Шу туфайли ҳам саноат корхоналари коллективлари йилимизнинг ўтган ўн ойида самарали ишладилар. Маҳсулот реализацияси ва унинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича топшириқ барвақт адо этилди. Йиллик социалистик мажбурият барча асосий пунктлари бўйича зиёдаси билан бажарилмоқда.

Ҳаммага маълумки, пойтахт областимиз индустрияси ходимлари саноат маҳсулоти реализацияси бўйича давлат планини муддатидан илгари — 27 декабрда бажариш ва қўшимча камн билан 70 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш мажбуриятини олган эдилар. Ўтган давр мобайнида қилинган фидокорона меҳнат эл-юрт олдида берилган бу ваъданинг уддасидан ўн ой давомида тўла чиқиш имконини берди. Шу давр мобайнида қўшимча 77,9 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди ёки йиллик социалистик мажбурият 11,3 процент ортиғи билан бажарилди. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми ваъдада назарда тутилган 4,2 процент ўрнига 4,6 процент ошди. Товар маҳсулоти ишлаб чиқариши ўсишининг 70 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланди.

Давлат планлари ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларни бажаришда Ангрен, Оҳангарон, Бекобод, Чирчиқ шаҳарлари, Паркент, Тошкент районлари айниқса юқори кўрсаткичларга эришдилар. Республикамиз пойтахти саноатчиларининг мажбуриятдагидан ташқари реализация қилган маҳсулоти ҳажми 11 миллион сўмликдан ҳам ошиб кетди. Ангренликларнинг бу кўрсаткичи 2 миллион 194 минг, оҳангаронликларники 2 миллион 18 минг, чирчиқликларники 4 миллион 464 минг сўм бўлди. Тошкент райони индустрияси ходимлари ўтган ўн ойда пландагидан ташқари 6 миллион 909 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиб, шу давр учун мўлжалланган мажбуриятларини 4,1 баравар ортиғи билан адо этдилар.

Паркентлик саноатчилар ҳам ваъдани бажаришда худди шундай натижага эришдилар.

Кўпчилик шаҳарлар ва районлар меҳнаткашлари саноат маҳсулотини реализация қилиш бўйича октябрь ойи ва ўн ойлик топшириқларни зиёдаси билан адо этдилар. Лекин айрим районлар бу соҳада қолоқликка йўл қўймоқдалар. Оққўрғон, Бекобод, Бўка, Ғалаба, Коммунистик, Пискент, Ўрта Чирчиқ, Чиноз районлари маҳсулот реализацияси бўйича ўн ойлик топшириқни уддасидан чиқмади. Бунинг оқибатида халқ хўжалиги учун зарур бўлган кўпгина маҳсулотлар белгиланганига нисбатан кам етказиб берилди. Айниқса, пахта ва луб саноати корхоналари қониқарсиз ишламоқда. Умуман, областимиз бўйича реализация планини бажармаган корхоналар кўпайиб 17 тага етди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича топшириқ ортиғи билан адо этилганига қарамай қатор корхоналар коллективлари бу муҳим кўрсаткичнинг план даражасида бўлишини таъминламадилар, ҳатто ўтган йилгидан ҳам пасайиб кетишига йўл қўйдилар. Областимиз бўйича меҳнат унумдорлигини ошириш плани 102,1 процент қилиб бажарилгани ҳолда Оққўрғон, Оҳангарон, Бекобод, Ғалаба, Чиноз ва қатор бошқа районлар саноатида меҳнат унумдорлиги пландагидан анча орқада қолди. Масалан, Бўка районида 95,6 процентни ташкил этди. Бекобод районида эса белгиланганига нисбатан деярли беш процент, Чиноз районида 5,4 процент, Пискент районида уч процент кам бўлди. Бу районларда ишлаб чиқариш ҳажми ортишига асосан ишчи кучини кўпайтириш ҳисобига эришилди.

Областимиз бўйича 23 корхона меҳнат унумдорлигини ошириш планининг уддасидан чиқмади. Улар орасида Олмалиқдаги рўзғор химияси заводи, Бекобод, Оққўрғон пахта тозалаш заводлари, Солдатск, Янгиҳаёт, Тошовул, Уяли луб заводлари ва бошқа корхоналар бор.

Пойтахт областимизда маҳсулот таннархини камайтириш ва кўплаб давлат маблағини тежаб қолиш юзасидан бораётган кураш самараси дуруст бўлмоқда. Шу йилнинг ўтган тўққиз ойида саноатда маҳсулот таннархини камайтиришдан кўрилган фойда 15 миллион 755 минг сўм бўлди. Бунга, айниқса, Тошкент индустрияси ходимлари катта ҳисса қўшдилар. Улар маҳсулот таннархининг 17 миллион сўмликдан кўпроқ камайтирилишига эришдилар. Шунингдек, Ангрен, Оҳангарон, Чирчиқ шаҳарлари, Бўстонлиқ, Оржоникидзе районлари саноатчилари ҳам маҳсулот таннархини камайтиришдан юзларча минг сўмлик иқтисодий самара кўрдилар.

Лекин бу муҳим соҳада камчиликларга ҳам йўл қўйилмоқда. Қатор шаҳарлар ва районлар саноатчилари маҳсулот таннархини камайтириш планини бажаришмаяпти. 91 саноат корхонасида таннарх белгиланганига нисбатан ортиқ бўлди. Бундан кўрилган жами зарар 29 миллион сўмликдан ҳам ошиб кетди.

Маҳсулот ишлаб чиқаришда бракка йўл қўйиш, фойдасиз харажатлар ҳам таннархнинг ортишига сабаб бўлмоқда. Чунончи областимиз бўйича саноат маҳсулотининг брак бўлишидан салкам тўрт миллион сўмлик зарар кўрилди. Фойдасиз харажатлар ҳам бир неча миллион сўмликни ташкил этди. Ўзбекистон металлургия, «Чирчиксельмаш» заводлари, Ангрен керамика комбинатида маҳсулотнинг брак бўлиши оқибатида кўплаб маблағ ҳавога совурилди.

Саноатчиларимиз хўжалик йилини кўнгилдагидек якунлаш учун қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлашлари, йўл қўйилган камчиликларни эса зудлик билан бартараф этишлари ва қайта такрорланмаслиги учун барча чора-тадбирларни амалга оширишлари лозим. Бунинг учун аввало ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш, ишлаб чиқариш технологияси режимига қатъий риоя қилиш, барча коллективлар ва ишчи-хизматчиларнинг унумли, сифатли меҳнат қилишлари учун зарур шароитларни яратиб бериш, айниқса, моддий-техника таъминотини, ўзаро кооперация асосида ишлашни оқилона йўлга қўйиш талаб этилади.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

ОБЛАСТИМИЗ кўмир саноатининг байроқдор корхонаси ҳисобланган Ангрен кўмир разрези коллективи ўн биринчи беш йилликнинг марказий йилида юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқда. Ўрта Осиёдаги энг йирик бу кон шахтёрлари йил давомида камн билан 5 миллион 270 минг тонна «қора олтин» қазиб чиқариш ва истеъмолчиларга етказиб бериш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар.

Коллектив ваъдасига вафо қиляпти. Социалистик мусобақани авж олдириш, илғорлар ташаббуси ва иш усулларини оммалаштириш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш, замонавий асбоб-ускуналарни жорий қилиш туфайли кўмир қазиб чиқариш топшириқлари муваффақиятли бажарилмоқда. Йил бошидан бери жами қазиб олинган ёқилғи миқдори 4,5 миллион тоннага яқинлашиб қолди.

Шахтёрлар шу давр мобайнида пландагидан ташқари 110 минг тоннадан кўпроқ кўмир қазиб чиқардилар. Коллектив эришаётган бу меҳнат муваффақиятларида экскаватор машинистлари Л. Мирсаитов, Н. Шильцев, экскаватор машинисти ёрдамчиси Н. Иброҳимов ва бошқа механизаторлар экскаваторлардан унумли фойдаланиб, ҳар сменада нормадагига қўшимча юзлаб тонна «қора олтин»ни вагонларга ортишмоқда.

М. СОБИРОВ.

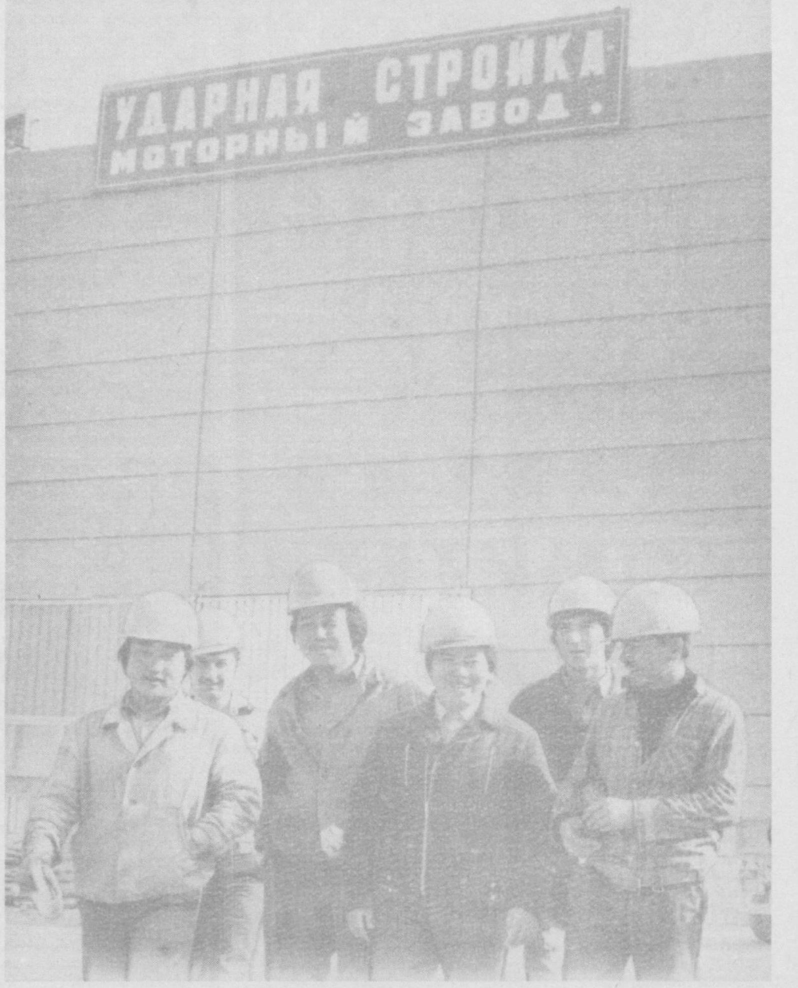

ПЕШҚАДАМЛАР

● НАРИМОНОВ шаҳридаги мотор заводи қурилишида Бронислав Ким (суратда чапдан тўртинчи) бошчилигидаги комсомол-ёшлар бригадаси социалистик мусобақада пешқадамлик қиляпти. Бу коллектив ягона наряд асосида меҳнат қилиб, смена топшириқларини 120—125 процентга етказиб адо этмоқда.

Ф. Қурбонбоев фотоси. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ИЛМ—ФАНИМИЗНИНГ БОШ ШТАБИ

Ўзбекистон ССР кўпмиллатли совет халқи оиласида ўз фанини, илмий муассасаларини ривожлантиришда, Фанлар академияси каби билимлар штабини вужудга келтиришда катта тарихий йўлни босиб ўтди. Шубҳасиз, республикамизда илм-фаннинг равнақига 1920 йил 7 сентябрда В. И. Ленин Декрети билан ташкил этилган Туркистон, ҳозирги В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети биринчи замин бўлди. Дорулфунунни, кейинчалик унинг бағридан ажралиб чиққан бирқанча олий ўқув юртларини муваффақиятли битирган юқори малакали мутахассислар халқ хўжалигининг турли соҳаларига юборилдилар.

Республикада илм-фанни янада ривожлантириш, илмий тадқиқот марказларини вужудга келтириш, етук олимларни камол топтириш кун тартибига қўйилган асосий масалалардан бири бўлиб қолди. Дастлаб совет Шарқида ягона билим ўчоғи бўлган университет ана шу муҳим вазифаларни ҳал этишда катта роль ўйнади. Унинг ҳузурида қулоч ёза бошлаган астрономия, физика, химия, соф ва амалий математика, тупроқшунослик, геоботаника, ботаника, геология, зоология каби илмий-текшириш институтлари йирик иқтисодий проблемаларни ҳал этишга киришдилар, бу илмларни ягона мақсад йўлида мувофиқлаштириш учун бош илмий муассаса зарур бўлиб қолди.

Ана шу талаблар асосида 1929 йилда Ўзбекистон Давлат илмий-текшириш институти вужудга келди. Орадан икки йил ўтгач эса Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитетининг қарори билан у халқ комиссарлари Совети ҳузуридаги Ўзбекистон Давлат илмий текшириш институтлари ассоциацияси қилиб қайта ташкил этилди. 1932 йилда республикамизда Ўзбекистондаги барча илмий текшириш муассасаларига раҳбарлик қиладиган республика комитети (Фан комитети) вужудга келди.

Бу комитет ҳузурида турли бўлимлар, секторлар ва лабораториялардан ташқари тил ва адабиёт илмий-текшириш институти, кейинчалик геология, ботаника ва бошқа институтлар ташкил этилди. 30-йилларнинг охирига келиб Ўзбекистон ССРда 3 мингдан зиёд илмий ходим, шу жумладан 70 га яқин фан доктори ва кандидатларини ўз атрофига бирлаштирган 75 та илмий тадқиқот муассасалари ишлай бошлади. Республика ўзининг маҳаллий кадрлардан тайёрланган анча истеъдодли олимларига эга бўлди, номлари республикамиздагина эмас, мамлакатимизда ҳам машҳур бўлган С. Умаров, И. Исломов, А. Шамсиев, И. Тошпўлатов, О. Содиқов, Х. Абдуллаев, Қ. Зокиров, Т. Зоҳидов, А. Тўлаганов каби олимларнинг катта талант ва қобилиятлари ўша вақтларнинг ўзидаёқ яққол сезила бошлаган эди.

Ўзбекистонда илмий кадрлар отрядининг вужудга келиши ва муассасаларнинг фаол иш бошлаши 1940 йилда СССР Фанлар академиясининг Ўзбекистон филиалини очиш имконини берди.

Унинг ташкилотчиларидан бири — ўша даврларда фан комитетига раислик қилган Т. Н. Қори-Ниёзийдир. Академиянинг очилиши республика маданий ҳаётида алоҳида воқеа бўлди. У фан ва маданият ҳамда халқ хўжалигини ривожлантиришга, маҳаллий вакиллардан кўплаб илмий кадрлар тайёрлашга катта ёрдам кўрсатди.

Ўзбекистоннинг табиий ресурсларини ўрганиш ва улардан рационал фойдаланиш йўллари, Ўзбекистон ССРнинг пахта базаси сифатида Фарғона ва Мирзачўл проблемаси, Ўзбекистон ССРни иқтисодий жиҳатдан районлаштириш, республика саҳролари ва тоғли территорияларини ўзлаштиришнинг илмий асосларини ишлаб чиқиш, Ўзбекистон халқлари тарихини ўрганиш, шунингдек, ижтимоий фанлар тараққиёти билан боғлиқ проблемалар СССР Фанлар академияси Ўзбекистон филиали илмий фаолиятининг асосини ташкил этди.

Улуғ Ватан уруши йилларида эса академия олимларининг билими ва маҳорати, куч ва ғайрати мамлакатимизда фашизм устидан ғалабанинг таъминланишига хизмат қилди. Шу йилларда Ўзбекистон илм-фани базаси Москва ва Ленинграддан кўчирилган қатор илмий муассасалар ҳисобига бойиди.

Тошкентга эвакуация қилинган олимлар орасида совет фанининг атоқли намоёндалари академиклардан Б. Д. Греков, М. В. Костенко, В. В. Струве, мухбир аъзолардан А. Ю. Якубовский, Е. Э. Бертельс, С. В. Бахрушин ва кўплаб фан докторлари бор эди.

Улар Ўзбекистон олимлари билан ҳамкорликда йирик тадқиқотлар устида ишлай бошладилар. Республикамиз ер ости бойликларини ўрганиш, маҳаллий хом ашёлардан фронт учун ғоят зарур бўлган дори-дармонлар ва бошқа зарур маҳсулотлар олиш йўлида фидокорона меҳнат қилдилар.

Академия олимлари аниқ фанлар билан биргаликда ижтимоий фанларнинг ривожланишида ҳам муҳим роль ўйнадилар. СССР Фанлар академиясининг тарих, иқтисод, ҳуқуқ, жаҳон хўжалиги ва жаҳон сиёсати, шарқшунослик, жаҳон адабиёти, моддий маданият тарихи каби илмий текшириш институтлари ва бошқа илмий муассасалар ўзбек совет маданиятини тараққий эттиришга улкан ҳисса қўшди.

Ўзбекистон илм фанининг энг машаққатли йилларда халқ хўжалигига етказаётган катта самараларини ҳисобга олиб СССР Халқ комиссарлари Совети 1943 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясини ташкил этиш тўғрисида кўрсатма қабул қилди.

Республикамизда академия вужудга келиши даврида 19 та илмий-текшириш институти, 23 илмий станция, 3 та обсерватория, 11 та музей ва 6 та бошқа илмий текшириш муассасаси мавжуд эди. СССР Фанлар академиясининг Ўзбекистон филиали муассасаларида 210 илмий ходим, шу жумладан 28 фан доктори ва 57 фан кандидати ишларди. Йирик илм-фан марказининг вужудга келиши билан илмий-тадқиқот институтлари сони кўпайди. Қатор музейлар ҳам ташкил этилди.

Тайёргарлик ишлари ниҳоясига етгач, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Совети ва Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитети 1943 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тузиш тўғрисида кўрсатма қабул қилди. Эртасига, 4 ноябрь куни Тошкент шаҳридаги Свердлов номли театр биносида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг очилишига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Бу йиғилишда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Т. Н. Қори-Ниёзий «Ўзбекистонда социалистик фан тараққиётининг тарихий йўли» деган мавзуда доклад қилди. Шу даврда Ўзбекистон Фанлар академиясининг 11 та ҳақиқий, 18 та мухбир аъзоси, ҳамда 3 та фахрий аъзоси бор эди. Республика илм-фан аҳли академиянинг биринчи ҳақиқий аъзолари Т. Н. Қори-Ниёзий, Т. Саримсоқов, С. Умаров, М. Ойбек, В. Романовский, Р. Шрейдер, М. Андреев, А. Уклонский, В. Пославский, А. Оскаченский, Ғафур Ғуломларни самимий қутлади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг умумий мажлисида академиянинг раҳбар органлари сайланди. Президент қилиб физика-математика фанлари доктори, профессор Тошмуҳаммад Ниёзович Қори-Ниёзий сайланди. Т. Саримсоқов, В. Пославский ўртоқлар биринчи ҳамда иккинчи вице-президентлар қилиб, В. Романовский табиёт-математика фанлари бўлимининг, М. Ойбек ижтимоий фанлар бўлимининг академик секретарлигига сайландилар. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумининг состави ҳам мана шу кишилардан иборат сайланди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг уставида янги ташкил этилган илмий марказ республикада назарий ва амалий фанларнинг умумий ривожланишига ҳар томонлама таъсир кўрсатиши, муҳим илмий-тадқиқот ишларини бир-бирига мувофиқлаштириш, шунингдек дунёнинг илмий тафаккурини ўрганиш ва уларни халқ хўжалигига изчил равишда жорий этиб бориши зарурлиги таъкидланган эди. Ўзбекистон олимлари ўз илмий ишларига республика экономикасини кўтариш соҳасида партия ва ҳукуматимиз белгилаб берган муҳим вазифаларни ҳам асос қилиб олдилар. Улар чўлларни ўзлаштириш, пахтачиликни ривожлантириш, Ўзбекистонда илм-фаннинг ҳар томонлама камолга етишини таъминлаш борасида уюшқоқлик билан ишлай бошладилар. С. Канаш, С. Святославов, Е. Прасолов, Я. Румшевич, Я. Нагибин каби машҳур селекциячи олимлар раҳбарлигида пахтанинг вильтга чидамли ҳамда серҳосил навлари яратилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 1946 йилда бўлиб ўтган умумий йиғилишида академиянинг президентлигига бир овоздан академик Т. Саримсоқов сайланди. Илгари президент қилиб сайланган Т. Н. Қори-Ниёзий Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Президиумининг республика ишлаб чиқариш кучларини ўрганиш кенгашининг раиси бўлиб қолди.

Республикамиз фанлар академиясининг 1947 йилда бўлиб ўтган илмий сессияси унинг фаолиятида катта роль ўйнади. У илмий муассасанинг дастлабки қадамларига баҳо бериш билан биргаликда жуда муҳим режаларни белгилаб берди. Сессияда ўтказилган сайлов вақтида академиянинг ҳақиқий аъзолари сони, шунингдек мухбир аъзолари сони янада ортди. Шу сессияда академик Ҳ. М. Абдуллаев, Ўзбекистон тоғ саноатининг яқин йиллардаги тараққиёт истиқболларига бағишланган сермазмун доклад билан чиқди. Машҳур олим совет ва жаҳон геология фанининг ривожланишига катта ҳисса қўшди. У СССР Фанлар академиясининг геология фанлари институтида 50-йиллардаёқ қилган илмий докладида Ўзбекистонда геология фанининг жадал ривожланаётганлигини, республикамизнинг ер ости нодир бойликларига эга эканлигини фактик материаллар асосида кўрсатиб берди.

50-йилларнинг ўрталарида атоқли рус олими академик И. В. Курчатовнинг катта ёрдами ва бевосита иштирокида Ўзбекистон Фанлар академияси системасида Шарқда биринчи марта атом реакторининг вужудга келтирилиши ва ядро-физикаси институтининг ташкил этилиши академия фаолиятида ҳам, бутун ўзбек совет фани тарихида ҳам ёрқин саҳифа бўлиб қолди.

Шу даврда академия составида ҳозирги замон фанининг турли соҳалари бўйича илмий тадқиқотларни амалга оширувчи электроника, ўсимлик моддалари химияси, ҳисоблаш марказли кибернетика, сейсмология, биохимия, философия, ҳуқуқ, археология каби институтлар ташкил этилди.

Ўзбекистон физик олимларининг қуёш энергиясидан фойдаланиш борасидаги ишлари ҳам диққатга сазовор бўлди. Улар фаслга боғлиқ бўлмаган ҳолда қуёш энергиясидан муваффақиятли, ва максимал фойдаланиш методини ишлаб чиқдилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси олимларининг илмий-тадқиқотлар борасидаги самарали ишлари партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди. СССР Олий Совети Президиумининг 1975 йил 5 августдаги Фармони билан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўзининг 40 йиллик фаолиятида олдинга қараб жуда катта қадам ташлади. Унинг ҳозирги президиуми составида етти бўлим ишлаб турибди. Академия 200 га яқин илмий тадқиқот муассасалари, 33 мингдан ортиқ илмий ходимга эга. Институтлар ва илмий муассасаларда ишлаётган қатор фан докторлари ва кандидатларининг 100 дан ортиғи академиянинг ҳақиқий ва мухбир аъзоларидир.

Ўзбек фани ва унинг штаби-республика Фанлар академиясининг бирнеча йирик олимларига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилган. Фанимизнинг йирик намоёндалари эса Ленин ва Давлат мукофоти лауреатлигига муваффақ бўлдилар. Академиянинг ўсимлик моддалари химияси, ҳисоблаш марказли кибернетика, астрономия каби институтлари Меҳнат Қизил байроқ орденлари билан мукофотланди.

Республикамиз Фанлар академияси ҳозирги замон талаблари билан ҳамнафас ҳолда қадам ташламоқда. Бу талаб фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини тинмай мустаҳкамлаш, илмий тадқиқотларнинг самарадорлигини муттасил ошира бориш, бу алоқаларни ишлаб чиқариш кучига айлантиришда ўз ифодасини топаётир.

Агар тўққизинчи беш йилликда академиянинг илмий-текшириш институтларида амалга оширилган илмий тадқиқотлар натижаларини бевосита ишлаб чиқаришга жорий этиш натижасида 1 миллиард 40 миллион сўм фойда кўрилган бўлса, ўнинчи беш йилликда эса бу рақам 1 миллиард 600 миллион сўмни ташкил этди. Академия системасида фанни ривожлантириш учун сарфланаётган ҳар бир сўмга 5 сўм 43 тийин самара тўғри келмоқда.

Республикамиз академияси хилма-хил муаммоларни ҳал этишда жуда катта олимлар отрядига, илмий муассасаларга бошчилик қилмоқда. Олимлар қуёш физикаси ва ядро физикаси, мустаҳкамлик ва зилзилага чидамлилик илмий асослари, рангли ва ноёб металлар химияси ҳамда технологияси, медицина учун юксак самаралар берадиган препаратларни яратиш, ғўзанинг вильтга чидамли ва серҳосил навларини яратиш, зилзилани олдиндан айтиб бериш, тупроқ ҳосилдорлигини ошириш каби халқ хўжалигимиз учун ғоятда зарур муаммоларни ҳал этиш йўлида катта ижодий ишларни қизғин давом эттирмоқдалар.

Республика илм фанининг бош штаби бўлган академиямиз олимларимизнинг ана шу йўлда қилаётган катта баракали меҳнатларини рўёбга чиқаришда, илм-фан тараққиётини тезлаштиришда янги-янги ижодий зафарлар сари интилмоқда.

М. ИКРОМОВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАР ФАОЛИЯТИ ЯНАДА ЯХШИЛАНСИН

Областимизда 10763 депутатни ўз сафига жипслаштирган 1579 доимий комиссия фаолият кўрсатмоқда. Саноат ва қишлоқ хўжалигини интенсивлаш, Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг барча участкаларида интизомни ва ташкилотчиликни янада мустаҳкамлаш каби муҳим масалалар доимий комиссияларнинг диққат-эътиборида бўлмоқда. Доимий комиссияларнинг халқ контроли органлари, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотлари билан алоқаси янада мустаҳкамланмоқда. Айниқса, Олмалиқ, Янгиобод шаҳарлари, Оҳангарон район Советларида бу борада намунали ишлар қилинаяпти.

Доимий комиссияларнинг муваффақиятли фаолияти шубҳасиз маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари томонидан қўллаб-қувватланишига уларнинг ёрдамларига кўп даражада боғлиқдир. Областимизда бу йўлда илғор тажрибалар тўпланган. Ижроия комитетларда доимий комиссияларнинг жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда тузиб чиққан қўшма планларини кўриб чиқиш, йўлланмалар бериш оммалашмоқда. Бу эса Советларнинг барча органларини келишилган ҳолда ҳаракат қилишларига, кўпгина масалаларни тез ва муваффақиятли ҳал этишга олиб келаяпти.

Халқ депутатлари область Совети ижроия комитети томонидан район, шаҳар, қишлоқ ва посёлка Советлари доимий комиссияларининг фаолияти умумлаштирилганда ана шу хулосаларга келинди. Бир қатор илғор тажрибалар бўлгани ҳолда айрим камчиликларга йўл қўйилаётганлиги ҳам қайд этилди. Хусусан комиссиялар планларининг бир ёқлама тузилиш ҳоллари учрамоқда. Тадбирлар доимо ҳам самарали амалга оширилмайди. Шунингдек, барча ижроия комитетлар доимий комиссияларнинг ишига диққат ва эътибор билан қарамоқдалар, уларнинг ўқувлари ташкил этиляпти деб бўлмайди.

Область ижроия комитетининг бўлиб ўтган йиғилишида шу каби камчиликлар тилга олинди ва уларни бартараф этиш йўллари кўрсатилди.

ЭЛ СОҒЛИГИ—ЮРТ БОЙЛИГИ

1982 ва 1983 йилларнинг ўтган даври ичида областимизда 800 ўриндан ортиқ даволаш муассасалари қурилди. Амбулатория, поликлиника муассасалари кўпайтирилди, 22 та қишлоқ амбулаториялари, 11 та фельдшерлик-акушерлик ва 7 та соғлиқни сақлаш пункти ташкил этилди. Медицина хизмати сифатини яхшилаш мақсадида яна бир қатор медицина муассасалари қуриб фойдаланишга топширилди.

Кейинги йилларда аҳолига медицина хизмати кўрсатиш сифати сезиларли яхшиланди. Даволаш ва диагностиканинг янги методлари тадбиқ этилди. Амбулатория, поликлиника ва аптекаларнинг иш режими аҳолига қулай ҳолда ташкил этилаяпти.

Область ижроия комитетининг йиғилишида аҳолига медицина хизмати кўрсатиш ва уни янада яхшилаш ҳақидаги масала муҳокама қилинди ва эришилган муваффақиятлар алоҳида таъкидланди. Шу билан бир қаторда аҳолига медицина хизмати кўрсатишдаги бир қатор камчиликлар кескин танқид остига олинди. Олмалиқ, Ангрен, Бекобод, Чирчиқ шаҳарлари, Ғалаба, Калинин, Коммунистик, Ўрта Чирчиқ районларида соғлиқни сақлаш объектлари қуриш учун ажратилган капитал маблағлар тўла ўзлаштирилмаяпти. «Облколхозстрой», «Паркентводстрой» трестлари қатор объектларни муддатида фойдаланишга топшира олмаяптилар. Область санитария-эпидемиология станцияси ҳамда область аптекалар бошқармаси базаларини қуриш жуда сустлик билан олиб борилмоқда.

Бир қатор жойларда профилактика назорати талаб даражасида эмас. Оққўрғон, Бекобод, Бўстонлиқ, Ғалаба, Калинин, Паркент, Ўрта Чирчиқ районларида диспансерлик назорати шу куннинг талабларига жавоб беряпти, деб бўлмайди.

ТОВАРЛАР БАЗАДА ЭМАС, МАГАЗИНДА БЎЛСИН

Область ижроия комитетининг йиғилишида савдо-сотиқ ишларини янада яхшилаш, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилаш масаласи муҳокама қилинди. Қарорда таъкидланишича бир қатор бирлашмалар ва корхоналар халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш бўйича қўшимча топшириқларни бажармаяптилар. Товарлар ассортиментини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш масаласи ҳамма корхонада ҳам диққат-эътиборда бўлмаяпти. Савдо ташкилотлари билан шартномалар тўла ҳажмда тузилмаяпти.

Область савдо ва умумий овқатланиш бошқармалари, область матлубот жамияти, шаҳар ва район ижроия комитетлари доимо ҳам аҳоли эҳтиёжини ўрганишга кам эътибор беряптилар. Моллар ҳамма вақт ҳам савдо шахобчаларига тўғри тақсим қилинмайди. Кўп жойларда савдо жараёнларини механизациялаш, товарларни реклама қилиш ўсиб бораётган талабларга жавоб бермаяпти. Шундай вақтлар ҳам бўладики, моллар базаларда тўлиб ётади. Айрим шаҳар ва районлар савдо шахобчаларида эса бу моллар бўлмайди.

Қабул қилинган қарорда шаҳар ва район ижроия комитетлари, область савдо ва умумий овқатланиш бошқармалари, область матлубот жамияти, савдо шахобчаларига эга бўлган корхона ва ташкилотлар зиммасига қатор конкрет вазифалар юкланди.

ПАХТАЗОР — ЖАСОРАТ МАЙДОНИ

СССР ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ — УМУМХАЛҚ ИШИ

ТАЖРИБА ЕРИНИНГ БАРАКАСИ

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги СоюзНИХИ марказий экспериментал базаси меҳнаткашлари тажриба учун экилаётган турли пахта навларини олимлар кўрсатмаси асосида парваришлаш, улардан юқори ҳосил олинишини таъминлаш борасида ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Шунингдек, бу ерда чорвачиликни ривожлантириш, мева, узум етиштиришда ҳам қувончли ютуқлар қўлга киритилмоқда. 1982—83 йил чорва қишловини намунали ўтказган ва Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиби бўлган база чорвадорлари СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг биринчи даражали дипломи, пул мукофоти ҳамда «УАЗ-469» автомашинаси билан тақдирланишди. Мукофотдан руҳланган коллектив меҳнаткашлари 1983—84 йил чорва қишловини ҳам кўнгилдагидек ўтказиш учун астойдил курашмоқдалар.

Айни кунларда коллектив меҳнаткашлари амалга ошираётган ишлар ҳақида СоюзНИХИ марказий экспериментал базаси директори МИРЗАТИЛЛА АҲМЕДОВ мухбиримизга қуйидагиларни сўзлаб берди:

— АВВАЛ пахта ҳақида гапирсак... — деди М. Аҳмедов. — Маълумки, хўжалигимиз институтнинг тажриба базаси ҳисобланади. Шунинг учун мавжуд 190 гектар майдон икки-уч гектарлик карталарга тақсимланиб, уларга турли пахта навлари олимларимиз кўрсатмасига асосан экилган. Албатта, тажриба учун ўстирилаётган бу экинларга йил бўйи турли хил ишлов, шунингдек, турли миқдорда минерал ўғитлар берилади. Дефолиация ишлари ҳам турли вақтларда ўтказилади. Бир сўз билан айтганда ғўза парвариши билан шуғулланувчи кишиларимизга йил бўйи одатдагидан машаққатлироқ меҳнат қилишга тўғри келади.

Ҳозирги кунда базамизда пахта етиштириш учун 12 та турли маркалардаги тракторлар ва кўплаб механизмлар бириктириб қўйилган. Механик-ҳайдовчиларимиздан уч ака-ука Сеидвали, Сеидғани ва Амед Мемедовлар, сувчилардан Мирхолид Холдоров, Башар Сидиқова ва Тошбуви Дусеновалар бажараётган ишлар алоҳида таҳсинга лойиқ. Улар чигит экишдан тортиб, то ҳосил йиғим-терими тугалланмагунча далада бўлишади. Кузги-қишки тадбирларни ўтказишда актив қатнашишади.

Базамизда тажриба учун пахта етиштирилса-да, биз давлатга «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан ҳам ҳар йили зиммамизга план ва мажбурият қабул қиламиз. Ҳозиргача планда кўзда тутилган 570 тонна ўрнига 660 тонналик «оқ олтин» хирмонини уйдик. Йиғим-терим давом эттирилаяпти. Йил охиригача эса умумий хирмонимиз салмоғини 680 тоннага етказамиз.

СССР Озиқ-овқат программасига муносиб улушимизни қўшиш учун астойдил меҳнат қилмоқдамиз. Ҳозиргача пландаги 169 тонна ўрнига 235 тонна мева, 172 тонна ўрнига 227 тонна узум тайёрланди. Улар ўз вақтида истеъмолчиларга етказиб берилди. Ёз бўйи мавжуд 700 бош қорамолларни ҳам 1983—84 йил қишловидан бенуқсон олиб чиқиш чора-тадбирларини кўриб қўйдик. 800 тонна ўрнига 1100 тонна сенаж, 1800 тонна ўрнига 2100 тонна силос бостирилди. 500 тонна ўрнига 600 тоннадан зиёд дағал хашак жамғардик.

Ўтган йили 200 бош қорамолга мўлжалланган янги молхонанинг ишга туширилганлиги, бошқа корпусларнинг жорий ва капитал ремонтдан чиқарилганлиги, шунингдек озуқа цехи ҳамда хашаки озуқаларни буғловчи цехларнинг ишлаб турганлиги ютуқларимиз омили бўляпти. Фермамизда деярли барча жараёнлар механизация зиммасига юклатилган.

Бу йил давлатга 670 тонна сут ва 45 тонна гўшт етказиб беришни планлаштирган эдик. Ҳозирга келиб давлатга 72 тонна гўшт сотилди. Бўрдоқига боқилган қорамоллар ҳар бирининг тирик вазни 590 килограммдан ортиқ бўлди. Молбоқарлардан Каромат Болтабоева, Раҳмат Ўролбековларнинг бу ютуқларга қўшаётган ҳиссалари салмоқли бўляпти.

Фермада 225 бош соғин сигир бор. Шу кунгача ҳар бир сигирдан 3500 килограммга яқин сут соғиб олинди. Чорвадорларимиз йил охиригача бу кўрсаткични 4100 килограммданга етказиш учун астойдил курашишяпти. Соғувчилардан Зулайҳо Қиличбоева, Фарида Шомансуровалар социалистик мусобақада пешқадамликни қўлдан бермай келишяпти. Уларнинг ҳар бири 30 бошдан сигирга қарашади. Йил охиригача эса ҳар бир сигирдан 5 минг килограммдан сут соғиб олишга сўз беришган.

Айни пайтда базамизда 39 бош қорамол гўштга топшириш учун боқилмоқда. Ўз касбининг усталари бўлган молбоқарларимиз қорамолларни белгиланган рацион асосида парваришлашяпти. Ҳар бирининг тирик вазнини 600 килограммданга етказиш учун курашишмоқда.

Чорвадорларнинг унумли ишлашлари, уларнинг бўш пайтларида яхши маданий ҳордиқ чиқаришлари учун етарли шарт-шароитлар яратиб беришга ҳам алоҳида эътибор бераяпмиз. Дам олиш хонаси замонавий мебеллар билан жиҳозланган.

Коллективимиз ишчи-хизматчилари барча соҳалар бўйича зиммага олинган план ва социалистик мажбуриятларини бажара бориб, бундан буён ҳам СССР Озиқ-овқат программасининг бажарилишига ўзларининг муносиб улушларини қўшаверадилар.

«ОҚ ОЛТИН» МУШОИРАСИ

ҲАШАРЧИЛАРГА

Кенг пахтазор жавоҳир денгиз,
Дилларни ўзига тортар беқиёс.
Хоҳи ёш, хоҳ кекса ташласа нигоҳ,
Унга тахти дилдан қуйилар ихлос.
Ҳосил бор, кўрсатинг ғайрат,
кучингиз,
Пахтамиз диёрнинг иқболи, бахти.
Дастурхон тўкини, элнинг шарафи,
Бой берманг фурсатни, ғанимат
вақтни.
Жадалланг, дўстларим, олдимизда
қиш,
Чаноқларда ётар ҳали беадад.
Шижоат кўрсатиб ишласа ҳар ким
«Оқ олтин» тоғлари кўтаргуси қад.
Ғайрат бўшашмасин ҳашарчи дўстлар,
Сўнгги чаноқлардан тиклансин
хирмон.
Ҳар битта толада пахтакор фахри,
Аҳдга вафо қилсак, шудир
шараф-шон.

Турсунбой АЗИМИЙ.

БУ ФУРСАТ

Она юртим, сен-чун ҳамма эл пахтакор бу фурсат,
Пахтакор хирмон уяр, эл мададкор бу фурсат,
Пахтакор, хирмонлар уймоқ завқи-шавқида яшаб,
Шуҳратинг кўкларга ўрлаб, сен зафардор бу фурсат.

Шерсифат ўғлонларингу, Барчиннамо қизларинг,
Бир истак-хоҳишда ишлар чин Фарҳодвор бу фурсат.
Пахтакорлик шавқи бирла ҳамма — ҳар бир жон ёнар,
Еттидан етмишгача дер «мен сафда бор!» бу фурсат.

Қариялар белни боғлаб истироҳатни қўйиб,
Этак тутиб эгатларда урар жавлон бу фурсат.
Ўзбекистон аҳли учун пахта шараф аҳдидир,
Ҳамма дилга битта ташвиш, битта армон бу фурсат.

«Зангори кема»сини қизу-йигитлар ишлатиб,
Хирмон уяр машинада фалакмиқдор бу фурсат,
«Лаҳзаларнинг қадри олтин, ҳар зумимиз бебаҳо!»,
Деб суръатга қанот боғлар, ҳар фидокор бу фурсат.

Деҳқон ўғли Ҳамро кўнгли лаҳзада тоғдек ўсар,
Катта-кичик — ҳамма деркан: «Мен — пахтакор!»
бу фурсат.

Ҳамроқул СУЛАЙМОН

КЎРИНУР ОҚ НУР ИЧИНДА

Касбига меҳри туташган
пахтакор жонона қиз,
Кўринур оқнур ичинда
ялтираб дурдона қиз.

Шод этар хуморини
олтин чаноғидан чиқиб,
Товланиб боққанда элга
пахтаой ҳамхона қиз.

Отланиб, дулдул миниб
чиққан ҳаётнинг баҳрига,
Мўътабар эл мулкини
йиғмоқ учун мардона қиз.

Қишнатиб кирганда олтин
баҳрига елкан каби,
Завқ ила жавлон уриб
эркин сузар ҳар ёна қиз.

Халқимиз Хушнуд билан
дер ғайратингга офарин,
Бу муҳаббат гулшанига
жону дил парвона қиз.

ХУШНУД.

● ЧИЛОНЗОР районининг ҳиммати баланд ҳашарчилари Оққўрғон райони меҳнаткашларига пахта йиғим-теримида яқиндан ёрдам беришмоқда. Шу кунгача улар 2 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини уйишди. Райондаги Ўрта Осиё қишлоқ хўжалик экономикаси илмий-тадқиқот институти ходимларидан иборат ҳашарчилар бригадаси эса йиғим-терим ишларида пешқадамлар сафида боришяпти. Суратларда: (чапдан) ҳашарчилар бригадаси аъзоларидан Гулбаҳром Эшонқулова, Феруза Азимова ва Дилфуза Эшонхўжаевалар.

П. Эргашев фотоси.

МЕҲНАТ ҚИЛГАН ХИРМОН УЯДИ

1983 ЙИЛ пахтакорлар учун анча машаққатли, яна бир синов йили бўлди. Баҳор ҳавосининг қуруқ келиши экилган чигитларнинг униб чиқишини қийинлаштириб юборган бўлса, июль ҳавосининг ниҳоятда иссиқ келганлиги ғўза шохларидаги ҳосил нишоналарининг тўкилиб кетишига хавф солди. Ана шундай шароитларда бутун тажрибани ишга солиб, омилкорлик билан, чин дилдан меҳнат қилган деҳқонгина мўлжалдаги хирмонини уяди.

Бизнинг бригадамиз меҳнаткашлари 80 гектар ерда деҳқончилик қилдилар. Табиатнинг рўй берган қийинчиликларини мардонавор енгдик. Ҳар бир агротехник тадбирни ўз вақтида, сифатли ўтказишга асосий эътиборни қаратдик. Ғўзаларни талабига қараб парваришлаб, суғордик. Натижа ёмон бўлмади. Биз совхоздагина эмас, балки районда ҳам биринчилардан бўлиб ғалаба рапортига имзо чекдик. Она-Ватан хирмонига 240 тонналик ҳиссамизни қўшдик.

Бизнинг бригадамизда ҳеч ким ҳеч вақт бекор турмайди. Ким ўз ишини уддаласа бошқасига кўмаклашади. Шунинг учун ҳам мунтазам мўл ҳосил етиштириб келяпмиз.

Аввало пахтакор ўз зиммасидаги масъулиятни ҳис қила билиши керак. Бригадамизда ана шундай, пахтакорлик номини улуғлаб келаётган кишилар меҳнат қилишади. Мавсумда 180 тонна пахта терган механизатор, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Сулаймонқул Имомов ана шуларнинг биридир. Унинг изидан бораётган, айни кунларда кўсак чувиш машинасини моҳирлик билан бошқараётган А. Ҳамидов ҳам, Т. Нарзиева, М. Расулова, Э. Жумаева, Т. Норова сингари чевар теримчиларимиз ҳам бу йил чинакам жасорат намуналарини кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Пахта шон-шуҳратимиз, ризқу-рўзимиз, тинчлигимиз манбаидир. Биз катта меҳнатлар эвазига етиштирилган ҳосилни сўнгги толаларигача йиғиштириб оламиз. Ҳосилдорликни 42 центнерга етказамиз.

Абдураҳмон ХОЛОВ,
Бекобод районидаги «Ленинград» совхозининг 1-бўлим бошқарувчиси.

ЁШ МАДАДКОРЛАР

СОЧЛАРИГА эндигина оқ оралатган, баланд бўйли мактаб директори Бексеит Боймирзаев хурсанд бўлиб сўзларди:

— Ҳа, болалар барака топсин, сира бўш келишмади, оз бўлса ҳам ҳиссамизни қўшдик, ҳамон суръатни бўшаштиришмаяпти...

Директор ўқувчилар меҳнат қилаётган томонга юрди.

Тушликдан сўнг эндигина далага чиққан ўқувчилар аллақачон пайкал ярмига бориб қолишган эди. Ёш пахтакорлар бир-бирларидан қолишмасликка ҳаракат қилиб, илдамлаб боришарди. Ҳаммадан олдинга ўтиб олган жуссаси ихчамгина қиз бир этак подбор билан тарози томон бормоқда эди. Ундан исмини сўрадик.

— Қуралай Абишева, — деб таништирди у ўзини.

Қуралайнинг мавсум бошидан буён терган пахтаси уч тоннадан ошиб кетибди. У ўтган йили ҳам ўртоқлари билан мусобақалашиб ғолиб бўлган экан. Бизга бу ҳақда директор Бексеит ака сўзлаб берди.

Дала айланар эканмиз, мактаб болаларидан сал нарироқда пахта тераётган ёш ўқитувчилар бригадасига кўзимиз тушди. Ўнга яқин педагогдан иборат бу аҳил оила сентябрь ойидаёқ уюшган экан. Улар мавсумда ўн бир тоннадан ошириб пахта теришибди.

Директор ўқитувчиларнинг шижоатли меҳнати ҳақида тўлқинланиб гапирар экан, мавсумнинг дастлабки кунларида 90—110 килограммга етказиб пахта терган Алима Тожибоева, Гулбаҳор Маҳанова, Усмон Шаметовлар номини меҳр билан тилга олди.

— Пахтакорлик ҳаммамизнинг касбимиз. Республикамиз партия ва ҳукуматининг Мурожаатида қайд қилинганидек, ҳеч ким бу ишдан четда турмаслиги керак, — деди биз билан суҳбатда Алима Тожибоева.

Алимани пахтазорга дил амри етаклаган бўлса, бу даъватнома уни ишга руҳлантирди. Ҳозиргача педагог 3 тонна пахта териб берган ваъдасининг устидан чиқди.

«ҲОСИЛ—83»

Калинин номли 24-ўрта мактаб директорининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари Абдужаббор Иброҳимовни тўлган тележкаларни жўнатаётган пайтда учратдик.

— Биз пахта терими бошланган биринчи кунларданоқ далага чиққанмиз, — дейди у, — ўзимиз яшаётган Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхозининг деярли барча бригадаларида меҳнат қилдик. Район партия комитети ва район ижроия комитетининг қарорига мувофиқ тўрт марта район кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлдик. 10-синф ўқувчиларидан Ғайрат Тожибоев, Бибисора Исҳоқовалар шу кунгача тўрт тоннадан ошириб пахта териб бердилар. Улар ҳамон илғорликни қўлдан беришмаяпти. 8,- 9-синф ўқувчиларидан Баҳодир Сатторов, Талъат Матаев, Қуралай Абишева, Инобат Бесекенова, Ботир Мирзабоевлар ҳам 3 тоннадан ошириб «оқ олтин» тердилар. Биз ғолибларни ҳар беш кунликда тақдирлаб турдик. Дала шийпонимиз ҳам жуда яхши безатилган. Ҳамма имкониятлар мавжуд. Янги газета ва журналларни мудом олиб турамиз. Радио, телевизор, холодильник, шахмат-шашкалар ҳам ўқувчилар ихтиёрига топширилган. Район маданият бўлимининг ходимлари, агитбригадалар келиб тез-тез хизмат қилиб кетишаяпти. Бундан ташқари ўзимизнинг ҳам вокаль-чолғу ансамблимиз бор. Ғайрат Тожибоев, Бахт Қорабоев, Нурмухон Мирзааҳмедов, Гулойим Қуролбоева, Элмира Турғунбоевалар ансамблнинг актив қатнашчиларидирлар. Мавсум давомида биз бир неча марта дам олиш кечалари ўтказдик. «Олтин куз» деб номланган бадиий, комсомол кунига бағишланган тантанали кечалар жуда қизиқарли ўтди.

Суҳбатимиз шу ерга етганда серғайрат болалар биздан анча йироқлашиб кетишган эди. Ҳозиргина у ер бу ери оқариб кўринаётган пахтазор энди қорамтир тус олган эди.

Ёш пахтакорларнинг шу кунгача Ватан хирмонига топширган пахталари 220 тоннадан ошиб кетибди. Лекин улар бу билан чекланиб қолишмоқчи эмас. Республикамиз пахтаси 6 миллион тонна бўлмагунча даладан чиқмаймиз, дейишяпти.

Шижоатингиз бундан ҳам зиёда бўлсин, ҳорманг энди ёш пахтакорлар!..

М. ШАРИПОВА.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

ҚУРОЛЛАНИШ ПОЙГАСИНИ ТЎХТАТИШГА ДАЪВАТ

СОФИЯ. Мавритания давлатининг бошлиғи полковник Муҳаммад Хуна Ульд Хейдалланинг Болгарияга қилган визити якунлари ва унинг БКП Марказий Комитети Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг раиси Тодор Живков билан олиб борган музокаралари тўғрисида бу ерда тарқатилган ахборотда қуролланиш пойгасини, биринчи навбатда ядровий қуролланиш пойгасини дарҳол тўхтатишга, ялпи қуролсизланишга даъват этилган.

Иккала мамлакат раҳбарлари Яқин Шарқдаги аҳволни муҳокама қилиш вақтида Исроил босиб олинган барча араб территорияларидан, шу жумладан Шарқий Қуддусдан чиқиб кетиши, Фаластин халқининг қонуний миллий ҳуқуқларини амалга ошириш асосидагина мазкур райондаги тангликни адолатли равишда бартараф этишга эришиш мумкинлигини таъкидладилар.

(ТАСС).

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИ БИРИНЧИ КОМИТЕТИНИНГ ТАВСИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). БМТ Бош Ассамблеясининг биринчи комитети БМТ Бош Ассамблеясининг қуролсизланишга бағишланган учинчи махсус сессиясини 1988 йилдан кечиктирмай чақириш тўғрисида тавсия қабул қилди.

Шу масала юзасидан овозга қўйилмай қабул қилинган резолюцияда аввалги анжуманларда қуролсизланишнинг халқаро стратегияси негизларини белгилаб бериш билан асос солинган ижобий жараёнларни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш муҳимлиги қайд этилади.

БМТ Бош Ассамблеясининг қуролсизланишга бағишлаб 1978 йилда ўтказилган биринчи махсус сессияси қабул қилган якунловчи ҳужжатда ядровий қуролланиш пойгаси давом этиши натижасида инсоният боши узра жуда катта хавф пайдо бўлганлиги таъкидланган эди. Якунловчи ҳужжатда қурол-яроғларни тадрижий равишда қисқартириш йўли билан шу хавфни тугатиш йўллари белгиланган эди. 1982 йилнинг ёзида чақирилган иккинчи сессия баҳамжиҳат бир қарорга кела олмади, чунки ҳарбий-стратегик устунликка эришиш йўлига ўтиб олган Қўшма Штатлар бундай қарор қабул этилишига тўсқинлик қилди.

Биринчи комитетнинг тавсияси Бош Ассамблеянинг ялпи мажлисида кўриб чиқилади.

ССCР ТИНЧЛИККА АСТОЙДИЛ ИНТИЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. Совет Иттифоқи қуролланиш пойгасини жиловлашга астойдил интилаётганлигини намоён қилмоқда, аммо Рейган маъмурияти унинг таклифларига жавоб қайтармаяпти. Америкадаги «Социал жавобгарлик учун курашувчи врачлар» нуфузли жамоат ташкилотининг фахрий президенти Хелен Колдикотт Эй-Би-Си телекампанияси мухбири билан суҳбатда ана шуларни айтди. «СССР кейинги вақтларнинг ўзидагина қуролсизланиш соҳасида бир қанча муҳим таклифларни ўртага қўйди», — деб уқтирди у.

(ТАСС).

ГРЕЦИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ АВАНГАРДИ

АФИНА. Бу ерда Греция Коммунистик партияси ташкил этилганлигининг 65 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Йиғилишда Греция Компартиясининг раҳбарлари, Компартия ветеранлари, Греция коммунистик ёшларининг вакиллари, мамлакатдаги таниқли жамоат ва сиёсий арбоблар, чет эллик меҳмонлар иштирок этдилар.

ГКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Н. Калудис партиянинг шу давр мобайнида босиб ўтган қаҳрамонона йўли тўғрисида, шунингдек унинг ҳозирги шароитдаги фаолияти ҳақида доклад қилди. У грек коммунистларининг демократик ўзгартишлар учун, капиталистик эксплуатацияга қарши изчил кураши тўғрисида гапириб, улар қатъий интернационалистлар бўлиб, халқ ўртасида тинчлик ва дўстлик учун курашаётганликларини алоҳида таъкидлаб ўтди. У ҳозирги дунёда тинчлик, антиимпериалистик кураш ва тараққиёт таянчи бўлган Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ташқи сиёсати сўзсиз қўллаб-қувватланаётганлигини билдирди.

Н. Калудис сўнгра қуйидагиларни таъкидлади: Кипрдаги турк жамоаси раҳбарлари оролнинг шимолий қисмида «кипрлик турклар давлати» эълон қилинганлиги учун Америка империализми сабабчидир ва «Америка маъмуриятининг шу хусусдаги баёнотлари ҳеч кимни чалғитмаслиги керак». Бугунги кунда Кипрда содир бўлаётган воқеалар — Қўшма Штатлар агрессивлигининг исботидир. Бундай ҳаракатлар Кипр билан Грециягагина эмас, шу билан бирга регионда ва бутун планетада тинчликка ҳам таҳдид солмоқда.

(ТАСС).

СОМОСАЧИЛАРНИНГ ЛАГЕРИ ТОР-МОР ҚИЛИНДИ

МАНАГУА. (ТАСС). Сандиночилар халқ армияси Чинотега департаментида сомосачи каллакесарларнинг базавий лагерини тор-мор қилди. Бу ерда МРБдан таълим олиб келган мингдан кўпроқ ёлланма аскар бор эди. Никарагуа қўшинлари сомосачилардан 100 га яқин кишини қириб ташладилар ва Гондурас чегарасига чекинаётган душманни таъқиб этмоқдалар. Кантайавас тоғи ён бағирларида жойлашган лагерь яқинида вертолётлар қўнадиган майдонча борлиги аниқланди. Вертолётлар газандаларга Америка ва Гондурас ҳарбий лагерларидан ўқ-дори ва бошқа анжомлар келтириб турар эди. Яқинда Американинг Эн-Би-Си телекампанияси эълон қилишича, Никарагуанинг революцион ҳукуматини ағдариб ташлаш сценарийларидан бирига мувофиқ МРБ тайёрлаган сомосачилар томонидан Никарагуа территориясининг бир қисмини ишғол қилиш ва у ерда «мувaққат ҳукумат» тузиш кўзда тутилган. Мана шу «ҳукумат» ёрдам беришни сўраб Рейган маъмуриятига мурожаат қилиши керак экан. Мана шу мурожаат АҚШнинг Никарагуа ишларига бевосита қуролли аралашуви учун баҳона бўлиши лозим бўлур эди.

Америка қўшинлари ва сомосачи шайкалар Гондурас территориясида турганлиги Марказий Америкадаги барқарорликка хавф солади, деди Никарагуа миллий тикланиш ҳукумати раҳбарлик кенгашининг аъзоси Серхио Рамирес. Ҳозирги вақтда Америка ва Гондурас ҳарбийлари «Биг пайн-2» машқлари давомида Никарагуанинг Атлантика соҳилини оккупация қилиш, шу жумладан Принсаполька ва Пуэрто-Кабесас шаҳарларини босиб олишни «машқ» қилмоқдалар. Аммо Никарагуанинг қуролланган халқи агрессорларга қақшатқич зарба беришга тайёр.

ПАРИЖ. (ТАСС). Америка — Гондурас қўшма машқлари Пентагон ишлаб чиққан планнинг таркибий қисмидир, шу планда АҚШ ҳарбийларининг Никарагуа ва Сальвадорга бостириб кириши кўзда тутилмоқда, деб ёзади Франциядаги «Юманите» газетаси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● ПРАГА. Братислава ва Прагада «СССР энергетикасининг бугуни ва истиқболи» деган виставка зўр муваффақият билан ўтди. Бу виставкани СССР Фанлар академияси тайёрлади. Совет экономикаси етакчи тармоқларидан бирининг ривожланиши, унинг истиқболлари билан 50 мингга яқин киши танишди.

Экспозицияда иссиқлик электр станциялари, атом электр станциялари ва гидроэлектростанцияларда ишлатиладиган энг янги ускуналарнинг намуналари, бўлғуси энергетика установкаларининг макетлари, шу жумладан шамол ва қуёш энергиясидан фойдаланувчи станцияларнинг моделлари кўрсатилди.

● ДУБЛИН. Ирландия пойтахтида совет моллари виставкаси бўлиб ўтди. Бу виставка икки мамлакат ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлигининг 10 йиллигига бағишланганди.

Волга автомобиль заводининг енгил автомобиллари, «Беларусь» тракторлари, станоклар ва бошқа саноат ускуналари томошабинларга манзур бўлди. Виставка чоғида жами 1,5 миллион Ирландия фунти миқдорида шартномалар тузилди, кўпдан-кўп амалий алоқалар боғланди.

Экспозиция доирасида кинофильмлар кўрсатиш ташкил этилди, совет кишиларининг ҳаёти ва бунёдкорлик меҳнати тўғрисидаги китоблар қўйилган стендлар Ирландия жамоатчилигининг зўр қизиқишига сазовор бўлди. 12 кун ичида 20 мингдан кўп киши экспонатлар билан танишди.

● АММОН. Исроил «кузғунлари» босиб олинган араб ерларида Тель-Авивнинг ҳарбий кучлари турилишини абадийлаштиришга қаратилган янги ирқчилик планларини маълум қилди. Бу ерда олинган хабарларга кўра, лавозимсиз министр Бен-Порат Иордан дарёси ғарбий соҳили билан Ғазо секторидаги қочоқлар лагерларидан 83 минг фаластинлик кўчириб юборилишини министрлар кенгашидан талаб қилган. Сионистларнинг режаларига кўра, яқин олти йил ичида қарийб 30 минг оила ўз уйларидан ҳайдаб чиқарилади.

● КОБУЛ. АДР соғлиқни сақлаш системаси ривожланиб, такомиллаштирилмоқда. Бахтар агентлигининг хабар беришича, пойтахтдаги «Малалай» лицейи билан муаллимлар институти ҳузурида янги медицина пунктлари очилган. Бултур мамлакатда бундай даволаш муассасалари атиги олтита бўлса, ҳозир ўнтадан ошди.

(ТАСС).

ҲИНДИСТОН. Мамлакатда энг йирик суғориш иншоотларидан бири — Ражастхан каналининг навбатдаги участкаси фойдаланишга топширилди. Бу каналнинг умумий узунлиги 700 километрга яқиндир. Келгуси йилда қурилиши тугалланиши мўлжалланаётган канал фойдаланишга тўла топширилгач, 3,8 миллион акр ерга сув етказиб беради. Суратда: каналнинг янги участкаси ишга туширилиши муносабати билан ўтказилган тантаналар пайти. С. Сичев фотоси. (ТАСС).

ҲАЯЖОНЛИ УЧРАШУВЛАР

Республикамиз пойтахтидаги Я. М. Свердлов номли концерт залида Иттифоқимиздаги машҳур — М. Горький номидаги Москва Бадиий академик театрининг гастроллари бошланди. Шу муносабат билан махсус мухбиримиз театрнинг бош режиссёри, СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати Олег Николаевич ЕФРЕМОВдан бадиий коллективнинг ижодий сафари хусусида сўзлаб беришни илтимос қилди.

— КОЛЛЕКТИВИМИЗ ижодий гастролларга ҳамиша катта эътибор билан қарайди. Чунки гастроллар санъаткорларнинг томошабинлар билан алоқасини мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнайди.

Театримиз Ўзбекистон пойтахтида ўтадиган гастролга пухта тайёргарлик кўрди. Коллективимиз Тошкентда 1965 йили илк марта бўлиб, ўз томошаларини кўрсатган эди. Албатта, ўтган давр мобайнида театр репертуари, режиссёр ва актёрлар ижодида катта ўзгаришлар юз берди. Бу ерда намойиш этадиган саҳна асарларимиз бунга ёрқин гувоҳлик беради, деб ўйлайман.

Маълумки, театримиз тарихи К. С. Станиславский, В. И. Немирович-Данченко, А. Чехов ва М. Горький номи билан чамбарчас боғланган. Бадиий коллективимиз улар томонидан яратилган анъаналарни давом эттиришга алоҳида эътибор бериб келмоқда. Шунинг учун ҳам биз қайси бир пьесага мурожаат этмайлик, бутун эътиборимиз марказида инсон ҳаётини акс эттириш туради. Анъаналарни ижодий ривожлантираётган коллективимиз бугунги ҳаёт кун тартибига қўяётган актуал масалаларга ҳозиржавоблик билан муносабатда бўлишга интилмоқда. Бу проблемаларнинг долзарб ва ўткирлиги режиссёр ва актёрлардан ижтимоий фаол меҳнат қилишни ва юксак бадиий тафаккур эгаси бўлишни тақозо этмоқда. КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорларида ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларида идеологик ва тарбиявий ишларнинг ниҳоятда муҳим эканлиги таъкидланди. Бу театр санъатига ҳам бевосита алоқадордир. Шунинг учун ҳам юксак ғоявийлик ва ҳаёт ҳақиқатини барча қирралари билан ифода этиш театримиз санъатининг асосий принципларидан ҳисобланади.

Коллективимиз Тошкентда учта спектакль кўрсатади. Гарчи бу миқдор жиҳатидан кўп бўлмаса-да, бироқ бу спектакллар орқали томошабинлар театримизнинг ўзига хос ижодий қиёфаси ва кейинги йиллардаги изланишларидан воқиф бўладилар. Гастроль репертуаримиздан замонавий ва классик асарлар ўрин олган. Бадиий театр ҳамиша ўзининг ижодий йўналишига ҳамнафас бўлиб келаётган драматурглар билан ҳақли равишда фахрланади.

Театр билан мустаҳкам алоқа ўрнатган драматурглар орасида, аввало, Александр Гельман номини қайд қилиб ўтишни истардим. У ўзининг ишлаб чиқариш мавзусидаги асарлари билан бутун мамлакатимизга маълум ва машҳур. Коллективимиз А. Гельманнинг «Партком мажлиси», «Тескари алоқа», «Биз, қуйида имзо чекувчилар...», «Барча билан баробар» номли пьесаларини саҳнага қўйди. Биз Тошкентда бу муаллифнинг «Барча билан баробар» спектаклини намойиш қиламиз. Драматург бу асарида бир оила тарихи воситасида қадрдон мавзуси — ишлаб чиқариш конфликтини ифода этишга интилади. Оқибатда бу саҳна асари кутилмаганда қизиқарли чиққан. Унда муаллиф ҳозирги замон кишисининг психологиясининг ўзгарганлигини ва мураккаблашганлигини, ижтимоий самарадорликдан шахсий манфаатдорликни ажратиш мушкуллашганлигини кўрсатади. Бундан ташқари, гастролимиз давомида биз Михаил Рошчиннинг «Валентин ва Валентина» пьесасини намойиш этамиз. Жанр эътиборига кўра бу асар лирик комедия бўлиб, унда икки ёшнинг ўзаро муносабатлари орқали баъзан ҳал этилиши ғоят мушкул бўлган инсоний зиддиятлар ифодасини топган.

Театримиз репертуарида классик асарлар ҳам етакчи ўринни ишғол қилиб келмоқда. Классик драматургияга мурожаат этиш қанчалик шарафли бўлса, айни чоғда, шунчалик масъулиятли ҳамдир. Чунки узоқ йиллар синовдан ўтган асарларнинг ҳозирги замон билан алоқадорлигини топа олгандагина, мазкур спектакллар томошабин меҳр-муҳаббатини қозониши мумкин. Шу маънода ижодий коллективимиз М. Горький драматургиясига турли йиллар давомида қўл уриб келди. Гастроль кунлари бу атоқли адибнинг «Охирғилар» спектаклини кўрсатамиз.

Гастролда театримиз ижодий коллективининг катта қисми иштирок этади. Томошабинлар саҳна асарларида таниқли актёрлардан И. Акулова, А. Вертинская, Н. Вихрова, Н. Гуляева, Г. Калиновская, С. Коркошко, Т. Лаврова, Р. Максимова, С. Пилявская, О. Широкова, М. Юрьева, С. Любшин ва бошқа истеъдодли актёрларнинг маҳоратидан баҳраманд бўладилар. Биз саҳна асарлари намойиш этибгина қолмай, Ўзбекистоннинг диққатга сазовор жойлари билан танишамиз, ҳамкасб дўстларимиз билан ижодий мулоқотда бўламиз, колхоз ва совхоз меҳнаткашлари билан учрашамиз. Ўзбек томошабинлари билан бўладиган бу ҳаяжонли учрашувлар Москва ва Тошкент санъаткорлари ўртасидаги ижодий алоқаларни мустаҳкамлабгина қолмай, масъулиятли ва шарафли синов ҳам бўлади.

ТОШКЕНТДА МОСКВА БАДИИЙ ГАСТРОЛЛАРИ М. ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ АКАДЕМИК ТЕАТРИНИНГ БОШЛАНДИ

ТОШКЕНТ—ХАСКОВО

САНЪАТЛАРИНИ НАМОЙИШ ҚИЛАДИЛАР

ТОШКЕНТГА Болгария Халқ Республикаси Хасково округидан бадиий ҳаваскорлик ва вокал-эстрада группаси коллективи келди. Қардош мамлакат санъаткорлари билан биргаликда Болгария Коммунистик партияси Хасково округ комитети маданият секторининг мудири Ангел Атанасов ҳам келди.

Меҳмонларимиз Тошкент области меҳнаткашларини болгар халқининг ўзига хос рақс ва хор санъати билан таништирадилар. Улар областимиз шаҳар ва районларида бўлиб, бадиий ҳаваскорлик коллективлари билан учрашадилар ва ўзаро тажриба алмашадилар. Болгариялик артистлар саноат корхоналари, хўжаликлар, ўқув юртлари коллективларида ўз санъатларини намойиш қиладилар, Тошкент ва пойтахт областининг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар.

Кеча болгар дўстларимизни область касаба союзлари Советининг раиси А. В. Бранлов қабул қилди. У меҳмонларга ўн биринчи беш йиллик ва 1983 йилда область меҳнаткашлари олдида турган вазифалар, касаба союз ташкилотларининг меҳнат коллективлари ҳаётидаги, маданият, бадиий ҳаваскорликни ривожлантиришдаги роли ҳақида гапириб берди.

Хасководик меҳмонлар «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлдилар. Улар корхона цехлари, музейи, спорт комплексини кўздан кечирдилар, бирлашма маданият саройида концерт қўйиб бердилар.

ЯНГИ ПОЛИКЛИНИКА

Яқинда 163-кўчма механизациялашган колонна бунёдкорлари Янгийўл шаҳрининг Самарқанд кўчасида қурилаётган 4 қаватли марказий поликлиника биносини битказиб, фойдаланишга топширдилар.

Поликлиникада 50 нафар олий маълумотли, 120 нафардан зиёд ўрта-махсус маълумотли врач ва ҳамшира хизмат кўрсатмоқда.

100 дан ортиқ врачлик кабинетларида бир кунда мингга яқин беморга хизмат кўрсатиш мумкин.

Поликлиникада Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва кўп болали оналар учун алоҳида имтиёзлар яратилган.

Р. СОИБНАЗАРОВА.

ҲАММА ДАВО ШУ ЕРДА

ТОШКЕНТДАГИ Абу Али ибн Сино номли 1-клиник касалхона йилига 25 минг беморга хизмат кўрсатмоқда. Шифохона республикадаги замонавий медицина техникаси ва даволаш жиҳозлари билан тўла таъминланган энг йирик муассасадир. Бу ерда бир мингдан кўпроқ медицина ходими, шу жумладан, 30 дан зиёд фан докторлари ва кандидатлар хизмат қилишмоқда. Касалхонанинг реанимация бўлими энг мукаммал аппаратларни синаб бериш бўйича Ўзбекистондаги ягона марказдир. Суратларда: урология кафедрасининг мудири медицина фанлари доктори, профессор Одил Мухторов (юқорида); 1-касалхонанинг умумий кўриниши (ўнгда); барокамерада хизмат қилаётган врачлар Геннадий Андреевич Бондаренко ҳамда ҳамшира Нодира Одиловалар (пастда).

А. Рисқиев фотоси. (ЎзТАГ).

САВДО ЯРМАРКАСИ ОЧИЛДИ

Тошкент шаҳар бош савдо бошқармаси ходимлари тошкентликларга ва пойтахт меҳмонларига намунали хизмат кўрсатиш мақсадида турли тадбирларни амалга оширмоқдалар. Буни куни кеча пойтахтнинг Марказий бозорида очилган савдо ярмаркаси мисолида ҳам кўриш мумкин. Бу ерда турли озиқ-овқат маҳсулотлари, саноат моллари билан савдо қилиняпти.

— Савдо ярмаркасига пойтахтдаги 15 та озиқ-овқат ва саноат моллари билан савдо қилувчи магазинлар жалб қилинган, — дейди шаҳар бош савдо бошқармасининг ташкилий ишлар бўлим мудири М. Богданова. — Бу кўпчиликнинг қимматли вақтини тежайди, камёб молларга бўлган талаб ва эҳтиёжларини қондиради. Биз харидорларни йил охиригача ишлаб турадиган савдо ярмаркасига таклиф қиламиз.

А. НОСИРОВА.

ТАБИАТНИ АРДОҚЛАЙЛИК

БИОСФЕРИК СТАНЦИЯ

Чотқол тоғ-ўрмон қўриқхонаси территориясидаги атроф-муҳитнинг тозалигини текширувчи биосферик станция яқиндан бошлаб республика гидрометереология бошқармаси учун маълумотлар тайёрламоқда. Станция Чотқол тоғ этакларида сув, ҳаво, тупроқ ва ўсимликлар намуналари таркибини, ифлосланиш даражасини мунтазам равишда кузатиб боради.

— Станциямиз бундан уч йил олдин ташкил топган бўлиб, — дейди лаборатория мудири Ольга Агафонова, — тоғ-ўрмон қўриқхонаси хўжалигига оид илмий текширишлар олиб борар эди. Эндиликда у кенгайтирилиб, махсус аппаратлар билан бойитилди. Унинг фаолиятидан кўзланган мақсад атроф муҳитнинг ифлосланиши оқибатида ўсимлик ва ҳайвонот дунёсига етадиган зарарни олдиндан аниқлаш ва бартараф этишдир.

Биз ҳар куни текширишларимиз натижасини шаҳар яқинидаги назорат пунктлари кўрсаткичлари билан таққослаб, шу орқали атмосфера ёғинлари ва бошқа табиий воситалар зарарли моддаларни нечоғлик йироққа олиб боришини ҳам ўрганамиз.

Республикада биринчи бўлиб ишлай бошлаган бу станция атроф муҳитнинг тозалигини сақловчи самарали тадбирларни ишлаб чиқишда катта аҳамият касб этади.

А. ЖАЛИЛОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

РОЛИКОПЕД

Ғарбий Европа шаҳарлари кўчаларида ҳаракатнинг янги воситаси — «Роликопед» пайдо бўлди. Бу роликли коньки — жажжи моторли велосипед ғилдираги, рул ва тормоздан иборат комбинацияни ташкил этади. Роликопеднинг афзалликлари — ёқилғининг кам сарф қилиши, бошқаришнинг оддийлиги, ихчамлиги, юқори маневрлилиги ва нисбатан хавфсизлигидан иборат.

«ОЛТИН ҚАНОТ»

Шотландияда «Голдуинг» — «Олтин қанот» номини олган оригинал конструкциядаги самолёт ясалди. Унинг қанотлари ва двигатели орқа қисмига жойлашган. Самолётни бошқариш олдиндаги қўшимча кичик қанотлар ёрдамида амалга оширилади. Самолётнинг вазни 154 килограмм. «Голдуинг» учиши ва қўниши учун бор-йўғи 30—60 метргина жой талаб этилади. Учиш тезлиги соатига 80 километр.

ЭРКИН ЙИҚИЛУВЧИ ҚАЙИҚ

Норвег инженерлари ўз ихтироларини ана шундай деб номладилар. Шимолий денгиздаги пармаловчи ҳавоза хизматчиларини ёнғин чиққан вақтда қутқариш учун мўлжалланган қайиқ герметик. Бортида хавфсизлик тасмалари билан боғланган 70 киши бўлгани ҳолда 28 метр баландликдан сувга «сакрайди» сўнг юзага шўнғиб чиқа олади.

ЭЛЕКТР ВЕЛОСИПЕДИ

Францияда батарея қувватини янгиламай 125 километр масофани босиб ўта оладиган электр велосипеди ихтиро қилинди. Велосипедда тезликни соатига 45 километргача ошириб, 12 градусгача баландликка кўтарилиб бориладиган ерларда ҳаракат қилиш мумкин.

СПОРТ ✦ СПОРТ ✦ СПОРТ ✦ СПОРТ ✦ СПОРТ ✦ СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● ШАХМАТ. Жаҳон чемпионлигига даъвогарлар Смислов—Рибли ўртасида иккинчи ярим финал ўйини бошланди. Биринчи партия 41-юришдан сўнг Василий Смисловнинг устунлигида кечиктирилди.

Кеча бошқа ярим финалда қатнашаётган Каспаров — Корчной ўртасида иккинчи ўйин бўлди.

● СУВ ПОЛОСИ. Тошкентнинг «Меҳнат» ватерполчилари СССР кубогининг саралаш учрашувларини Тожикистон пойтахтида Боку, Қозон, Душанба, Горький ва Москванинг Ҳарбий Денгиз Флоти Марказий спорт клуби билан бирга ўтказиб, ярим финалга йўлланма олган эдилар. Маълумки спортчиларимиз составидан турли сабабларга кўра бир нечта етакчи ўйинчилар бошқа клубларга ўтиб кетди. С. Коченовский, И. Марненко, А. Фидяшев, Е. Лошинин, Н. Чекуновлар Совет Армияси сафига чақирилдилар. И. Рябучин пойтахт Ҳарбий Денгиз Флоти Марказий спорт клуби сафига ўтди. Шундай бўлишига қарамай ватерполчиларимиз етакчи командалар билан бўлган учрашувларда ўз ўйин услубларига содиқ қолдилар. Пойтахт динамочиларига 5:14 ҳисобида ютқазиб, Тбилиси динамочилари билан 7:7 ҳисобида дуранг қилишди. Москва группасида Ҳарбий Денгиз Флоти Марказий спорт клуби ва пойтахт динамочилари, Олмаота группасидан эса Киев динамочилари ва пойтахтнинг МГУ командаси ярим финалга чиқди.

● ФУТБОЛ. Кеча Москванинг «Спартак» футболчилари УЕФА кубогининг навбатдаги босқич учрашувини сафарда Голландиянинг «Спарта» клуби билан ўтказдилар. Мухлислар бу ўйиннинг бугун Марказий телевидение программаси орқали маҳаллий вақт билан соат 20.00 да томоша қилишлари мумкин.

Бир қатор клубларимиз чет элларда халқаро учрашувлар ўтказишмоқда. «Жальгирис» Вьетнамда меҳмон бўлиб турибди. Фукхань вилояти терма командаси билан бўлган ўйинда совет спортчилари 6:1 ҳисобида устун келишди. «Қайрат» эса Лаосда халқ революцион Союзи ёшлар терма командасини 4:1, Лаос Халқ Демократик Республикаси халқ армияси командасини 3:1 ҳисобида енгди.

«Пахтакор» футболчилари дам олишмоқда. Декабрь ўрталарида эса Танзанияга йўл оладилар. Бу ерда бир неча учрашув ўтказгач, январь ойи бошларида янги мавсумга тайёргарликни бошлашади.

● БОКС. «Локомотив» кўнгилли спорт жамияти Ўзбекистон Советининг шахсий команда чемпионатида 50 дан зиёд спортчи рингга чиқди. Мамлакат ўсмирлар терма командасининг аъзоси тошкентлик Э. Сейтхалилов 63,5 килограммгача вазнлилар бахсида барча олишувларда ғалабага эришиб, биринчи ўринни олди. Бу спортчига «Энг яхши боксчи учун» совринни топширилди. 75 килограммгача вазнлилар бахсида яна бир тошкентлик спорт мастери К. Безрукавнйга тенг рақиб топилмади.

Команда ҳисобида ўринлар қуйидагича тақсимланди: Тошкент, Қўқон, Қашқадарё.

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ МЕҲНАТ БЎЛИМИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Қурувчилик ихтисослиги бўлган турли ишчиларни ЖЕЗҚАЗҒАН, БАЛХАШ, ЦЕЛИНОГРАД шаҳарларидаги қурилишларга, шунингдек, «КУЙБИШЕВЭНЕРГОСТРОЙ», «ОРЕНБУРГЭНЕРГОСТРОЙ», «ВОЛГОДОНСКЭНЕРГОСТРОЙ» қурилишларига, СМОЛЕНСК атом электр станциясига, «ДАЛЬМЕТАЛЛУРГСТРОЙ» объектларига, ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА, ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИГА.

Шартнома тузган ишчилар иш жойига етиб боргунча йўл ҳақи ва ётоқхона билан таъминланадилар.

СПРАВКАЛАР ОЛИШ УЧУН АНГРЕН, ОЛМАЛИҚ, БЕКОБОД ВА ЧИРЧИҚ ШАҲАРЛАРИДА, РАЙОНЛАРДА — МЕҲНАТ БЎЙИЧА ВАКИЛЛАРГА, ТОШКЕНТ ШАҲРИДА — Привокзальная кўчасидаги 30-уйга мурожаат қилинсин.

Ўзбекистон ССР Мебель саноати министрлигининг

«МЕБЕЛЬ» ФИРМА МАГАЗИНИДА

БОЙ АССОРТИМЕНТДА:

«ТОШКЕНТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЁТОҚХОНАЛАР УЧУН «ТОНГ» МЕБЕЛЛАР ТУРКУМИ, БИР ЎРИНЛИ КРОВАТЛАРИ, ТРЕЛЬЯЖЛАР, МИЛЛИЙ ХОНТАХТАЛАР, СТУЛЛАРИ;

Олмалиқ мебель комбинати ишлаб чиқарган корпусли «Берестье» мебеллар туркуми, меҳмонхона туркумлари, ошхона столлари, диван-кроватлар;

Сергели мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси ишлаб чиқарган корпусли «Салют» мебеллар туркуми, бир ва икки ўринли тахталар, диван-кровать, меҳмонхона мебеллар туркумлари, телевизор қўйиладиган тумбалар, кийим-кечак осиладиган шкафлар;

Янгийўл мебель фабрикаси ишлаб чиқарган меҳмонхона мебеллари туркуми, икки ўринли кроватлар, болалар кроватлари, диван-кровать, «Юность» туркуми — диван-кровать ва шкафдан иборат;

«Узбекпроектмебель» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ишлаб чиқарган ошхона столлари, бир тумбочкали ёзув столлари

МАВЖУД

Магазинда мебелларни кредитга сотиш ташкил этилган.

МАГАЗИНИМИЗНИНГ КРЕДИТ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

Сиз кредитга айрим мебель буюмларини харид қилибгина қолмай, мавжуд ассортиментдаги мебеллардан истаган туркумингизни ташкил этишингиз мумкин.

МАГАЗИНИМИЗГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Адресимиз: Тошкент шаҳри, Юнусобод массиви, В-2 квартали, 41-уй (25,28, 29-трамвайларнинг, 24, 51, 60, 72, 91-автобусларнинг «Юнусобод колхоз бозори» бекати).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 116-АВИАЦИЯ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983—84 ўқув йили учун

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Учиш аппаратларини йиғувчи-слесарь, механика-йиғув ишлари бўйича слесарь, слесарь-электромонтажчи, токарь-револьверчи, фрезерчи, программа билан бошқариладиган станокларнинг операторн ва слесарь-сантехник, газ пайвандчи, слесарь-асбобсоз, дурадгор, ОТК контролёри, автослесарь.

БИЛИМ ЮРТИГА ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЯШОВЧИ 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати — 1 йил.

Билим юртини битирганларга ўрганган касби бўйича диплом берилади.

Ўқувчиларга ҳар ойда 65 сўмдан стипендия берилади.

8-синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати 3 йил.

Билим юртини тугатганларга ўрта маълумот тўғрисида ва эгаллаган касби тўғрисида диплом берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар ҳар куни 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси даврида эса ишлаб топган меҳнат ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Зарур бўлганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юртини тугатганлар В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишлаш учун юбориладилар.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар олий ва ўрта-махсус ўқув юртларига киришда имтиёзга эга бўладилар.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишни давом эттирувчилар учун бирлашма қошида Тошкент Политехника институти кечки бўлими ва авиация техникуми (самолётсозлик факультети) мавжуд.

Билим юртида спорт секциялари ва авиамоделизм, бадиий ўқиш, фото-киностудия тўгараклари ишлайди.

Ўқувчиларнинг дам олиши учун Чимён атрофида спорт-соғломлаштириш лагери бор.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти ва туғилганлиги тўғрисидаги ҳужжатлар (286-формадаги медицина справкаси), турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 8 дона 3х4 см. 4 дона 4х5 см. ҳажмидаги фотосуратлар, характеристика, таржимаи ҳоли.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Генерал Петров кўчаси, 331-уй. (21, 30, 8, 348, 80, 72-автобусларнинг «Валихонов кўчаси» (3, 23-трамвайларнинг «Лисунов кўчаси» бекатлари). Телефон 96-58-20.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/XI да **Дон Карлос**, 25/XI да **Икки дил достони**, 26/XI да **Пётр 1**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/XI да **Рўйхатларда йўқ**, 25/XI да **Олтин девор**, 26/XI да **Юлдузли тунлар**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24/XI да **Хотинимнинг эри**, 25/XI да **Тошкентликлар** (15.00, 19.30), 26/XI да **Мангулик** (14.00, 19.30).

ЦИРК

Тошкент Давлат циркида — «ЦИРК ЮЛДУЗЛАРИ», «СУВ ЖОЗИБАСИ» **аттракциони** (19.30).

Тошкент область сил касаллигига қарши касалхона коллективи врач Н. Қодироваға турмуш ўртоғи

Мирзаҳамдам МИРЗАМАҲМУДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р. 03292. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б.—1721. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12